
Landsverordening houdende nieuwe regels
voor de identificatie en verificatie van cliën-
ten en de melding van ongebruikelijke trans-
acties ter voorkoming en bestrijding van wit-
wassen en terrorismefinanciering bij de ver-
lening van bepaalde diensten (Landsverorde-
ning voorkoming en bestrijding witwassen en
terrorismefinanciering)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemene toelichting

§1. Inleiding

Sinds 1993 beschikt Aruba over wetgeving die gericht is op de bestrijding van witwassen. In dat jaar trad namelijk in werking de Landsverordening strafbaarstelling witwassen (AB 1993 no. 70), die de verwerving, het bezit en de overdracht van door misdrijf verkregen geld, geldswaardige papieren of vorderingen als witwassen strafbaar stelde. Deze landsverordening was het gevolg van de aanbevelingen van de Financial Action Task Force (hierna te noemen FATF). Deze internationale organisatie, waarvan Aruba via het Koninkrijk der Nederlanden lid is, werd in 1989 opgericht met als doel de ontwikkeling en bevordering van instrumenten voor de bestrijding van witwassen. Daartoe werden in 1990 40 aanbevelingen opgesteld voor de voorkoming en bestrijding van het witwassen van langs criminele weg verkregen

gelden. Nadien werden deze aanbevelingen als gevolg van bepaalde gebeurtenissen een aantal keren ingrijpend gewijzigd. Bijzondere vermelding behoeven daarbij de terroristische aanslagen van 11 september 2001 in de Verenigde Staten. Als gevolg van deze aanslagen werd het mandaat van de FATF uitgebreid met de bestrijding van terrorismefinanciering en werden de oorspronkelijke 40 aanbevelingen uitgebreid met 8 – later weer uitgebreid naar 9 – speciale aanbevelingen ter bestrijding van terrorismefinanciering. In 2003 werden de 40 aanbevelingen zelf herzien als gevolg van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering. Thans gelden de zogenaamde 40 + 9 FATF- aanbevelingen en de daarbij behorende Interpretative Notes en de Methodologie 2004 als de internationale norm bij uitstek voor de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en voor de toetsing in dat kader van de door landen en jurisdicties genomen (wettelijke) maatregelen ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. In het vervolg van deze memorie van toelichting zal het geheel van maatregelen en voorzieningen ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering worden aangeduid met het internationaal gangbare begrip “AML/CFT” (anti-money laundering/combating of the financing of terrorism).

Voortbouwend op de met de Landsverordening strafbaarstelling witwassen ingezette lijn werden op 1 februari 1996 de Landsverordening identificatie bij dienstverlening (AB 1995 no. 86; hierna te noemen de LID) en de Landsverordening meldplicht ongebruikelijke transacties (AB 1996 no. 85; hierna te noemen de LMOT) ingevoerd. De LID regelt de verplichte vaststelling van de identiteit van cliënten bij de verlening van bepaalde diensten door in de LID genoemde financiële dienstverleners en niet-financiële dienstverleners. De LMOT regelt de verplichte melding van ongebruikelijke transacties door dienstverleners bij de verlening van de in de LMOT omschreven financiële en niet-financiële diensten. Samen vormen deze landsverordeningen en de daarop rustende uitvoeringsregelingen de kern van het Arubaanse systeem ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Als gevolg van aanpassingen van de 40 + 9 FATF-aanbevelingen en de opgedane ervaringen zijn deze landsverordeningen diverse malen gewijzigd. De laatste wijziging vond plaats met de inwerkingtreding op 5 februari 2009 van de Landsverordening tot wijziging van de Landsverordening identificatie bij financiële dienstverlening (AB 1995 no. 86), de Landsverordening meldplicht ongebruikelijke transacties

(AB 1995 no. 85), de Landsverordening toezicht kredietwezen (AB 1998 no. 16), de Landsverordening toezicht verzekeringsbedrijf (AB 2000 no. 82) en de Landsverordening toezicht geldtransactiebedrijven (AB 2003 no. 60) (uitbreiding identificatie- en meldplicht; versterking toezicht en handhaving financiële toezichtwetgeving; zie AB 2009 no. 14). Door middel van deze wijzigingsverordening werden ten eerste de identificatieplicht en de meldplicht uitgebreid naar een aantal zogenaamde DNFBPs (Designated Non-Financial Businesses and Professions), namelijk de advocaten, notarissen, accountants, belastingadviseurs en bepaalde handelaren in zaken van grote waarde zoals makelaars in onroerende zaken, juweliers en autohandelaren. Ten tweede werden in de LID en de LMOT bestuurlijke sancties ingevoerd ter versterking van de handhaving van beide landsverordeningen en de daarop berustende uitvoeringsregelingen. Beide wijzigingen hingen samen met de FATF – aanbevelingen die de toepassing van customer due diligence en de verplichte melding van verdachte transacties door de DNFBPs, alsmede de toepassing van proportionele, effectieve en afschrikwekkende sancties voorschrijven.

Overigens werden ook op andere gebieden van de Arubaanse wet- en regelgeving wijzigingen aangebracht en nieuwe wet- en regelgeving geïntroduceerd ter versterking van het AML/CFT-raamwerk van Aruba. Noemenswaardig in dit verband zijn de Landsverordening meldplicht in- en uitvoer contant geld (AB 2000 no.27), de Landsverordening toezicht geldtransactiebedrijven (AB 2003 no. 60), de Landsverordening van 12 augustus 2004 (opgenomen in AB 2004 no. 51) tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van Aruba (strafbaarstelling terrorisme en terrorismefinanciering en daarmee samenhangende strafbare feiten), de Landsverordening van 19 april 2006 (opgenomen in AB 2006 no. 11) tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van Aruba (bestrijding mensenhandel en –smokkel en invoering nieuwe strafbaarstellingregeling witwassen), de Sanctieverordening 2006 (AB 2007 no. 24), de Landsverordening toezicht trustkantoren (AB 2009 no. 13), de Landsverordening van 19 februari 2010 (opgenomen in AB 2010 no. 6) houdende wijziging van het Wetboek van Strafrecht van Aruba (AB 1991 no. GT 50) en de Landsverordening meldplicht ongebruikelijke transacties (AB 1995 no. 85) (herziening strafbaarstelling terrorismefinanciering; uitbreiding kring toezichthouders MOT), het Sanctiebesluit bestrijding terrorisme en terrorismefinanciering (AB 2010 no. 27) en het Landsbesluit houdende

uitbreiding van de meldplicht bij de in- en uitvoer van contant geld naar aan toonder betaalbare papieren (AB 2010 no. 28).

§2. De achtergrond van het onderhavige ontwerp

Een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van de FATF wordt gevormd door de periodieke evaluaties van de AML/CFT-systemen van de lidstaten van de FATF. In een evaluatie wordt het AML/CFT-systeem van het desbetreffende land diepgaand getoetst aan de 40 + 9 FATF-aanbevelingen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde Methodologie 2004 en de Interpretative Notes bij een aantal aanbevelingen. Deze maken - samen met de 40 + 9 aanbevelingen – eveneens deel uit van het beoordelingskader. Het resultaat wordt neergelegd in een zogenaamde Mutual Evaluation Report (MER) waarin de mate waarin een land elk van de 40 + 9 aanbevelingen naleeft wordt aangegeven. Voor een uitgebreide uitleg over het evaluatieproces en het daarbij gehanteerde beoordelingskader zij verwezen naar de website van de FATF www.fatf-gafi.org.

Aruba heeft in de periode van eind september 2008 tot en medio oktober 2009 zijn derde evaluatie ondergaan. Dit resulteerde in de MER die tijdens de plenaire FATF vergadering van 14 oktober 2009 werd vastgesteld. In de MER zijn belangrijke tekortkomingen geconstateerd in het Arubaanse AML/CFT-systeem. Ten aanzien van de LID en de LMOT zijn noemenswaardig de navolgende punten:

- het ontbreken van voldoende samenhang tussen de LID en de LMOT, in het bijzonder voor wat betreft de verschillende categorieën financiële dienstverleners die onder het bereik van deze landsverordeningen vallen;
- het niet van toepassing zijn van de LID op bepaalde, door de FATF genoemde financiële diensten, waardoor een aantal in Aruba werkzame financiële dienstverleners, zoals investeringsinstellingen en assurantiebemiddelaars, buiten het bereik van de LID vallen;

- het ontbreken van bepalingen in de LID ten aanzien van de identificatie en verificatie van de uiteindelijke belanghebbende (de ultimate beneficiary owner ofwel ubo) bij de uitvoering van transacties of het onderhouden van zakelijke relaties;
- het ontbreken van adequate bepalingen in de LID of elders voor de identificatie en verificatie van Arubaanse en buitenlandse rechtspersonen;
- het ontbreken van een adequate regeling in de LID inzake de controle en bewaking van bestaande zakelijke relaties;
- het ontbreken van effectieve, proportionele en afschrikwekkende sancties voor de handhaving van zowel de LID als de LMOT;
- het ontbreken van indicatoren voor de melding van ongebruikelijke transacties die door bepaalde financiële dienstverleners worden verricht, waardoor deze dienstverleners in feite worden uitgesloten van de meldingsplicht;
- het ontbreken in de LMOT van civielrechtelijke en strafrechtelijke vrijwaringsbepalingen die geheel voldoen aan de desbetreffende FATF-aanbevelingen;
- de mogelijke ondermijning van het in artikel 20 van de LMOT opgenomen geheimhoudingsverplichting door het in artikel 23 van de LMOT opgenomen recht van inzage voor derden;
- de mogelijke ondermijning van de vereiste zelfstandige positie van het meldpunt ongebruikelijke transacties (hierna te noemen het Meldpunt) vanwege de samenstelling en de taken van de begeleidingscommissie, bedoeld in artikel 16, eerste lid, van de LMOT;
- de inefficiënte verdeling van het toezicht tussen het MOT en de Bank;
- het ontbreken van een adequaat kader voor gegevensuitwisseling met buitenlandse toezichthouders.

De aanpak van deze tekortkomingen vergen ingrijpende wijzigingen van de LID en de LMOT en van de diverse daarop gebaseerde uitvoeringsregelingen. Daarbij dient rekening te worden gehouden met het feit dat zowel de LID als de

LMOT reeds een aantal malen zijn gewijzigd. Het meest recente voorbeeld hiervan is de hierboven vermelde wijzigingsverordening die de uitbreiding van de identificatie- en meldplicht en de versterking toezicht en handhaving financiële toezichtwetgeving regelt. Niettegenstaande hun gemeenschappelijk doel is hun uiteenlopende systematiek in stand gebleven met onder meer als gevolg het bestaan van verschillende kringen van dienstverleners waarvoor de identificatie- respectievelijk de meldplicht geldt. Echter, ook voor het snel kunnen verkrijgen van inzicht in de wettelijke voorschriften inzake de identificatie van cliënten en het melden van ongebruikelijke transacties (bijvoorbeeld door de dienstverleners tot wie deze voorschriften zich richten) kan de huidige situatie belemmerend werken. Daartoe dienen immers twee qua opzet verschillende landsverordeningen te worden geraadpleegd, alsmede, afhankelijk van de soort dienstverlener of de aard van de dienst, het Landsbesluit aanwijzing financiële diensten (ter uitvoering van de LID en de LMOT; AB 2000 no. 23), het Landsbesluit nadere identificatievereisten (ter uitvoering van de LID; AB 1996 no. 46), de Regeling identificatievereisten rechtspersonen (ter uitvoering van de LID; AB 1999 no. 4), de ministeriële regeling ter uitvoering van ten 7° van de definitie van het begrip “dienst” in artikel 1, eerste lid, van de LID (AB 1996 no. 57), het Landsbesluit registerreglement meldpunt ongebruikelijke transacties (ter uitvoering van de LMOT; AB 1999 no. 50) en de vijf indicatorregelingen voor financiële instellingen, levensverzekeringsmaatschappijen, casino's, vrije beroepsbeoefenaren en handelaren in zaken van grote waarde (alle ter uitvoering van de LMOT; vide achtereenvolgens AB 1999 no. 19, AB 2002 no. 29, AB 2002 no. 12, AB 2009 no. 18 en AB 2009 no. 19). Bovendien geldt ten aanzien van de onder het toezicht van de CBA gestelde financiële dienstverleners dat zij voor de toepassing van customer due diligence (CDD) jegens hun cliënten, naast de LID ook de voor hen toepasselijke CBA-richtlijnen op het gebied van AML/CFT en CDD in acht dienen te nemen. Het betreft de Customer Due Diligence Richtlijn voor banken, de Richtlijn voor de afgifte van Multipurpose Prepaid Money Cards, de Richtlijn voor verzekeringsmaatschappijen betreffende de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme en de Richtlijn betreffende de bedrijfsvoering en de bestrijding van witwassen die door de CBA zijn uitgevaardigd op grond van achtereenvolgens de artikelen 15, eerste lid, en 19a van de Landsverordening toezicht kredietwezen, artikel 10, eerste lid, onderdeel c, van de Landsverordening toezicht verzekeringsbedrijf en 6, eerste lid, van de

Landsverordening toezicht geldtransactiebedrijven. Hierbij zij opgemerkt zij dat de richtlijnen voor de kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen gebaseerd zijn op landsverordeningen die als primair doel hebben de waarborging van de financiële soliditeit van deze ondernemingen en die in dat kader instrumenten aan de Bank verschaffen voor de uitoefening van prudentieel toezicht. Dit is enigszins anders bij geldtransactiebedrijven aangezien de Landsverordening toezicht geldtransactiebedrijven primair strekt tot bescherming en bevordering van de integriteit bij deze ondernemingen ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Echter, ook hier geldt dat de richtlijnen deel uitmaken van een groter geheel van voorschriften voor geldtransactiebedrijven op het gebied van toelating tot de markt, toezicht en handhaving.

Dientengevolge heeft de regering besloten om de bovengenoemde tekortkomingen niet aan te pakken door middel van wijzigingen van de bovengenoemde wettelijke regelingen – die hoe dan ook ingrijpend en omvangrijk zullen zijn – maar om ter zake een geheel nieuwe landsverordening te introduceren. Deze nieuwe landsverordening zal zowel de identificatie en verificatie bij de dienstverlening door financiële dienstverleners en DNFBPs – vervat in het hieronder te bespreken cliëntenonderzoek -, als de verplichte melding van ongebruikelijke transacties bij de verlening van die diensten bestrijken. In samenhang hiermee zal deze nieuwe landsverordening ook voorschriften bevatten voor de bewaring van gegevens en het toezicht en de handhaving ten aanzien van de toepassing van het cliëntenonderzoek en de meldingsplicht. De regering is van oordeel dat het onderhavige ontwerp in aanzienlijke mate zal bijdragen aan de versterking van de integriteit en stabiliteit van (financiële) instellingen en het vertrouwen in het financiële stelsel in zijn geheel zal doen toenemen. Immers, pogingen van criminelen en hun medeplichtigen om hetzij de opbrengsten van misdrijven te verhullen, hetzij rechtmatig of onrechtmatig verkregen gelden aan te wenden voor terroristische doeleinden, kan dat vertrouwen ernstig in gevaar brengen.

§ 3. De uitgangspunten en hoofdlijnen van het onderhavige ontwerp

---

Het onderhavige ontwerp strekt derhalve tot vervanging van de LID en de LMOT door één enkele landsverordening waarin regels worden gesteld ten aanzien van het door financiële ondernemingen en bepaalde niet-financiële ondernemingen en beroepsgroepen te verrichten cliëntenonderzoek en van de melding door deze dienstverleners van ongebruikelijke transacties aan het Meldpunt. Bij de opstelling ervan is nadrukkelijk rekening gehouden met de aanbevelingen van de MER en de opgedane ervaringen met de LID en de LMOT. Met het oog hierop introduceert het onderhavige ontwerp het generieke begrip “dienstverlener” dat weer onderscheiden wordt in “financiële dienstverlener” en “aangewezen niet-financiële dienstverlener”. Het uitgangspunt daarbij is dat de voorschriften van het onderhavige ontwerp en van de daarop te baseren uitvoeringsregelingen zoveel mogelijk van gelijke toepassing zullen zijn op zowel de financiële als de aangewezen niet-financiële dienstverleners. Dit geldt in het bijzonder voor de toepassing van hoofdstuk 2 dat betrekking heeft op het cliëntenonderzoek. In dit kader kan worden gewezen op de FATF-aanbevelingen die betrekking hebben op de door financiële en niet-financiële ondernemingen en beroepsgroepen te nemen maatregelen ter voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering. Deze zijn:

- de toepassing van CDD en de bewaring van gegevens: Aanbevelingen 4 tot en met 12;
- het melden van verdachte transacties en naleving van de meldplicht: Aanbevelingen 13 tot en met 16;
- het treffen van andere maatregelen die witwassen en terrorismefinanciering ontmoedigen, zoals effectieve, proportionele en afschrikwekkende strafrechtelijke, civielrechtelijke en administratiefrechtelijke sancties en een verbod op het onderhouden van zakelijke relaties met zogenaamde shell banks: Aanbevelingen 17 tot en met 20;
- het treffen van maatregelen ten aanzien van landen die de FATF-aanbevelingen niet of onvoldoende naleven: Aanbevelingen 21 en 22;
- het reguleren en onder toezicht plaatsen van financiële en aangewezen niet-financiële dienstverleners: Aanbevelingen 23, 24 en 25.

In verband met het bovenstaande wordt in de Methodologie 2004 onder financiële dienstverlener verstaan elke persoon of entiteit die bedrijfsmatig voor of namens een cliënt een of meer van de volgende activiteiten of werkzaamheden verricht:

- a. het ontvangen van deposito's en andere terug te betalen gelden van het publiek;
- b. het uitlenen van geld;
- c. financial leasing (uitgezonderd consument-gerelateerde leasing);
- d. het overmaken van geld of geldswaarden;
- e. het uitgeven en beheren van betaalmiddelen (bijvoorbeeld credit cards, debet cards, traveller's cheques, betaalopdrachten, bankcheques en elektronisch geld);
- f. het verlenen van garanties en het stellen van borgtochten;
- g. het handelen in:
  - geldmarktinstrumenten (cheques, wissels, CD's, derivaten, etc.);
  - buitenlandse valuta;
  - valuta-, rentepercentage- en indexinstrumenten;
  - overdraagbare effecten;
  - termijnmarktgoederen (commodities futures trading).
- h. het deelnemen in effectenaangelegenheden en de financiële dienstverlening in verband daarmee;
- i. individueel en collectief portfoliobeheer.
- j. het in bewaring nemen en beheren van contante of liquide effecten ten behoeve van derden;
- k. andere vormen van het investeren, administreren of beheren van fondsen of geld ten behoeve van derden;

- l. het accepteren en aanbieden van levensverzekeringen en andere investeringsgerelateerde verzekeringen;
- m. het wisselen van geld en valuta's.

Ten aanzien van de in onderdeel a genoemde dienst zij nog opgemerkt dat hieronder ook de zogenaamde “private banking” valt, terwijl onder het uitlenen van geld ook moet worden verstaan het verschaffen van consumptieve leningen, hypothecaire leningen, factoring (al dan niet met regres) en het financieren van handelstransacties (met inbegrip van forfaiting).

Door middel van Aanbeveling 12 worden de CDD-Aanbevelingen 5, 6, en 8 tot en met 11 van overeenkomstige toepassing verklaard op de DNFBPs (in het onderhavige ontwerp worden deze aangeduid met het begrip “aangewezen niet-financiële dienstverlener”), indien bepaalde omstandigheden zich voordoen. Aanbeveling 16 bewerkstelligt hetzelfde ten aanzien van de meldplicht voor verdachte transacties. De Methodologie 2004 rekt de volgende personen en instellingen tot de aangewezen niet-financiële dienstverleners:

- a. casino's (internetcasino's daarbij inbegrepen);
- b. makelaars in onroerende zaken.
- c. handelaren in edelmetalen;
- d. handelaren in edelstenen;
- e. advocaten, notarissen, andere onafhankelijke juridische beroepsbeoefenaren, en accountants;
- f. trustkantoren, waaronder verstaan wordt alle personen en ondernemingen die niet elders onder de FATF-aanbevelingen vallen en die bedrijfsmatig één of meer van de volgende diensten aan derden aanbieden:
  - het optreden als oprichter van rechtspersonen;
  - het optreden (of een ander doen optreden) als directeur of secretaris van een onderneming, partner in een vennootschap of maatschap of het bekleden van een soortgelijke positie in een andere rechtspersoon;

- het verschaffen van een zetel, zakelijk adres of accommodatie, correspondentie of administratief adres aan een onderneming, vennootschap of maatschap of een andere rechtspersoon of organisatievorm;
- het optreden (of een ander doen optreden) als bewindvoerder van een uitdrukkelijk ingestelde trust;
- het in naam optreden (of een ander doen optreden als) van een aandeelhouder.

Ten aanzien van advocaten, notarissen, andere onafhankelijke juridische beroepsbeoefenaren, en accountants zij nog opgemerkt dat bedoeld worden zelfstandige beroepsbeoefenaren, partners en beroepsbeoefenaren in dienst van professionele kantoren, en niet de beroepsbeoefenaren die in dienst zijn bij andere soorten ondernemingen of beroepsbeoefenaren die werken voor overheidsinstellingen.

Uit het bovenstaande blijkt een duidelijk verschil tussen het toepassingsbereik van de in de Methodologie gehanteerde definities van “financiële dienstverlener” en “DNFBP”. Ten aanzien van de financiële dienstverlener wordt een open toepassingsbereik gehanteerd: zij heeft betrekking op een ieder (“elke persoon of entiteit”) die één of meer van de daarbij genoemde diensten verleend. Een zodanig toepassingsbereik laat de in de FATF-aanbevelingen 4 tot en met 25 vastgelegde preventieve maatregelen van toepassing zijn op elke mogelijke financiële dienstverlener. Dit hangt samen met het feit dat de financiële sector een sleutelrol vervult bij de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, daar alle vormen van witwassen en terrorismefinanciering op enig moment de medewerking van de financiële sector behoeven. Dit geldt in mindere mate voor de aangewezen niet-financiële dienstverleners aangezien de verlening van financiële diensten of diensten die raakvlakken vertonen met financiële diensten niet tot hun kernactiviteiten behoren. Slechts indien zij bepaalde diensten verlenen die kenmerken vertonen van één of meer financiële diensten of daarmee samenhangen, dan wel indien zij financiële handelingen met een bepaalde waarde verrichten ten behoeve van een cliënt, dienen de voor de financiële dienstverleners geldende preventieve maatregelen – onder bepaalde voorwaarden - ook op hen van toepassing te zijn.

Deze systematiek wordt ook in het onderhavige ontwerp gevolgd. Hiermee wordt overigens tevens een ander euvel van de LID verholpen, namelijk dat deze landsverordening een te beperkte strekking heeft, aangezien een aantal ook in Aruba werkzame financiële dienstverleners buiten haar toepassingsbereik valt. Als gevolg wordt een belangrijk aantal, in de FATF Methodologie 2004 genoemde financiële diensten niet gedekt door de LID en het Landsbesluit aanwijzing financiële diensten. Noemenswaardige voorbeelden zijn de elektronische effectenbeurzen, investeringsinstellingen en assurantiebemiddelaars. Bij de LMOT doet dit probleem zich in minder mate voor, aangezien deze landsverordening zich krachtens haar artikel 11, eerste lid, tot een ieder richt die beroeps- of bedrijfsmatig een dienst in de zin van artikel 1 verricht. Echter, ook de LMOT bevat een limitatieve opsomming van financiële diensten die beperkter is dan die van de FATF Methodologie 2004. In tegenstelling tot de LID en de LMOT bevat het onderhavige ontwerp geen opsomming van de verschillende financiële dienstverleners, maar een definitie van het begrip financiële dienst die overeenkomt met die van de Methodologie 2004. Aldus wordt elke persoon of instelling die een financiële dienst verricht onder de werking van het onderhavige ontwerp en de daaruit voortvloeiende voorschriften gebracht. Dit geldt ongeacht of die persoon of instelling uit andere hoofde gereguleerd wordt of onder extern toezicht is gesteld. Ten aanzien van de aangewezen niet-financiële dienstverleners wordt wel een opsomming gegeven van de verschillende categorieën die onder de werking van het onderhavige ontwerp vallen. Dit hangt samen met de hierboven geschetste noodzaak om slechts die diensten van aangewezen niet-financiële dienstverleners, die belangrijke raakvlakken vertonen met de financiële dienstverlening onder de meld- en cliëntenonderzoeksplicht te brengen. Ten aanzien van deze diensten zullen de aangewezen niet-financiële dienstverleners (in principe) op dezelfde voet onderworpen zijn aan de voorschriften van het onderhavige ontwerp als de financiële dienstverleners. Hierop zal hieronder verder worden ingegaan.

Uitgaande van het bovenstaande bevat Hoofdstuk 1 van het onderhavige ontwerp de voor de toepassing ervan noodzakelijke definitiebepalingen en wordt het toepassingsbereik ten aanzien van bepaalde aangewezen niet-financiële dienstverleners en de Bank afgebakend. Hoofdstuk 2 regelt het CDD-proces dat gestalte krijgt in het zogenaamde cliëntenonderzoek. Daarbij zullen de FATF-Aanbevelingen die betrekking hebben op CDD – namelijk 5 tot en met 11 – zoveel mogelijk in het onderhavige ontwerp worden verwerkt. Het betreffen

immers essentiële verplichtingen die, afhankelijk van de omstandigheden, in beginsel door elke dienstverlener dienen te worden nageleefd. Hiermee gaat het onderhavige ontwerp verder dan de Methodologie 2004 die slechts de regeling van bepaalde componenten van de Aanbevelingen 5 en 10 bij formele wet verlangt. Het belang van een modern en adequaat CDD-raamwerk rechtvaardigt evenwel opname zoveel mogelijk van de CDD-aanbevelingen in het ontwerp. Overigens is dit in een groot aantal landen – waaronder ook FATF-lidstaten – reeds gebeurd. Als voorbeeld kan worden genoemd de Nederlandse Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme. In verband hiermee zij opgemerkt dat de de CDD-verplichtingen van het onderhavige ontwerp nader uitgewerkt zullen worden in de zogenaamde AML/CFT-handboeken die door de Bank zullen worden uitgevaardigd voor de verschillende categorieën van dienstverleners.

Hoofdstuk 3 regelt de verplichting voor dienstverleners om ongebruikelijke transacties aan het Meldpunt te melden, alsmede daarmee samenhangende aangelegenheden, zoals de taken en bevoegdheden van het Meldpunt. De bewaring van de door de dienstverleners verkregen gegevens en inlichtingen als gevolg van de toepassing van het cliëntenonderzoek en de meldplicht vindt regeling in Hoofdstuk 4. Het daaropvolgende Hoofdstuk 5 regelt het toezicht op de naleving door de dienstverleners van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften. Dit toezicht zal uitsluitend worden uitgeoefend door de Bank. Voorts wordt in dit hoofdstuk een aantal bijzondere bestuurlijke sancties geregeld die ter handhaving van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften aan dienstverleners opgelegd kunnen worden. Deze zijn de last onder dwangsom, de bestuurlijke boete en de publicatie van de last onder dwangsom c.q. de bestuurlijke boete. Ook de tenuitvoerlegging van deze sancties zal uitsluitend in handen van de Bank zijn.

Hoofdstuk 6 regelt de algemene procedures en maatregelen waarover dienstverleners dienen te beschikken met het oog op de adequate toepassing van het onderhavige ontwerp. De Hoofdstukken 7 en 8 regelen achtereenvolgens de resterende aangelegenheden en de strafbaarstelling van de overtreding van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften. Hoofdstuk 9, tenslotte, betreft de inwerkingtreding van het onderhavige ontwerp. Deze zal plaatsvinden door middel van een zogenaamde invoeringsverordening. Daarin zal het overgangsrecht en de aanpassing, voor zover nodig, van de bestaande wet- en

regelgeving worden geregeld. De regering beoogt deze invoeringsverordening, tezamen met het onderhavige ontwerp, in werking te laten treden op 1 januari 2011.

§ 4. Het cliëntenonderzoek

De CDD-voorschriften van het onderhavige ontwerp zullen in plaats van de LID en van de bovengenoemde AML/CFT-richtlijnen van de Bank treden. Ten opzichte van de huidige basisregeling – namelijk de LID – zijn er belangrijke verschillen. Daar waar de LID in wezen beperkt blijft tot de identificatie van cliënten – de LID verstaat daaronder het vaststellen van de identiteit van de cliënt -, zal het onderhavige ontwerp zich nadrukkelijk ook richten op de verificatie van die identiteit. Onder verificatie wordt verstaan het vaststellen dat de opgegeven identiteit overeenkomt met de werkelijke identiteit. De identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënt vormt één van de wezenlijke elementen van het cliëntenonderzoek. De andere wezenlijke elementen zijn:

- de identificatie van de uiteindelijk belanghebbende (de ultimate beneficiary owner ofwel ubo) en de verificatie van diens identiteit;
- de vaststelling van het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie;
- de uitvoering van een voortdurende controle (ongoing due diligence) op de zakelijke relatie en de tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties,.

Opgemerkt zij dat de LID ten aanzien van deze drie CDD-punten geen of – naar FATF-maatstaven gemeten – inadequate voorzieningen bevat.

De hoofdregel bij het cliëntenonderzoek is dat alle cliënten eraan onderworpen dienen te zijn door de dienstverleners. Het cliëntenonderzoek dient te worden verricht voordat de zakelijke relatie wordt aangegaan of de transactie wordt verricht. Met het oog op de praktische toepassing van het cliëntenonderzoek bevat het onderhavige ontwerp echter een aantal bijzondere voorzieningen en uitzonderingsituaties. Deze betreffen het tijdstip van de verrichting van het cliëntenonderzoek, de toepassing in verminderde mate van

het cliëntenonderzoek (“simplified due diligence”) in een aantal bijzondere gevallen en de toepassing van een verscherpt cliëntenonderzoek (“enhanced due diligence”) in een aantal andere bijzondere gevallen. Binnen bepaalde grenzen wordt aan de dienstverleners dus de ruimte gegeven om zelf een inschatting te maken van de risico’s die verbonden kunnen zijn aan een zakelijke relatie of individuele transactie en daartoe een risicogehanteerde benadering te hanteren voor de toepassing van het cliëntenonderzoek. Deze benadering houdt in dat instellingen zelf een inschatting maken van de risico’s die bepaalde cliënten of producten met zich brengen. De voor het cliëntenonderzoek noodzakelijke inspanningen en inzet van middelen kunnen worden afgestemd op deze risico’s. Hierdoor kan in de praktijk meer aandacht worden geschonken aan vormen van dienstverlening en aan cliënten die een verhoogd risico op het terrein van witwassen en financieren van terrorisme opleveren. Bij cliënten of producten die een geringer risico met zich meebrengen, bijvoorbeeld een eenvoudige rekening-courant relatie met een particulier, kan worden volstaan met een minder intensief cliëntenonderzoek. Opgemerkt zij hierbij dat de rol van de Bank als toezichthouder cruciaal zal zijn om tot een succesvolle toepassing van de risicogeorïenteerde benadering te komen. De Bank kan namelijk per instelling beoordelen of het verrichte cliëntenonderzoek voldoet aan de maatstaven van het onderhavige ontwerp. Ook bij de inschatting van de risicogevoeligheid van cliënten en producten is de rol van de Bank belangrijk. Het is immers denkbaar dat instellingen de risico’s van vergelijkbare producten verschillend inschatten. Hiertoe kan overigens in de praktijk een goede reden bestaan. De Bank zal hiermee terdege rekening moeten houden.

§ 5. De meldingsplicht bij ongebruikelijke transacties

Door middel van Hoofdstuk 3 regelt het onderhavige ontwerp voorts de instelling, inrichting, taken en bevoegdheden van het Meldpunt, de meldingsplicht, de vastlegging, raadpleging en verstrekking van de gegevens en inlichtingen die verkregen zijn uit hoofde van toepassing van de meldingsplicht, de civielrechtelijke en strafrechtelijke vrijwaring bij de melding, de geheimhouding en andere samenhangende aangelegenheden. Zij zijn gebaseerd op de LMOT en de Aanbevelingen 13, 14, 16 en 26 en Speciale Aanbeveling IV,

en treden in de plaats van de LMOT. De kern ervan wordt gevormd door de verplichting voor dienstverleners om ongebruikelijke transacties te melden aan het Meldpunt. Deze bijzondere ambtelijke dienst is thans ingesteld op grond van artikel 2 van de LMOT en zal zijn werkzaamheden voort zetten op grond van artikel 23 van het onderhavige ontwerp.

Ongebruikelijke transacties zijn transacties die aan de hand van in de wet opgenomen objectieve en subjectieve indicatoren als zodanig zijn aangemerkt. Objectieve indicatoren beschrijven situaties waarin altijd dient gemeld te worden, terwijl subjectieve indicatoren een meldingsplicht scheppen op basis van de inschatting die de betrokken dienstverlener zelf maakt van een bepaalde situatie. Ontvangen meldingen worden door het Meldpunt onderzocht, zo nodig met behulp van uit andere lokale of buitenlandse bronnen verkregen gegevens. Het resultaat van een dergelijk onderzoek kan zijn dat een transactie als verdacht wordt aangemerkt en dientengevolge met andere relevante gegevens wordt doorgemeld aan instanties, belast met de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Van een doormelding zal sprake zijn, indien uit het onderzoekresultaat een redelijk vermoeden voortvloeit dat een bepaalde persoon zich schuldig heeft gemaakt aan witwassen of terrorismefinanciering, indien op grond van het onderzoeksresultaat redelijkerwijs kan worden vermoed dat het van belang zijn voor de voorkoming of opsporing van witwassen of terrorismefinanciering, of indien het misdrijven betreft die een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren. Aldus kunnen meldingen van ongebruikelijke transacties leiden tot strafrechtelijke onderzoeken naar witwassen of terrorismefinanciering. Doorgemelde ongebruikelijke transacties kunnen echter ook inzicht bieden in financiële handelingen die samenhangen met andere misdrijven en zodoende bijdragen aan het onderzoek naar deze misdrijven. In verband hiermee bestaat voor opsporingsinstanties ook de mogelijkheid om het Meldpunt te bevragen in het kader van een lopend strafrechtelijk onderzoek naar één of meer ernstige misdrijven. Opgemerkt zij dat Aruba met het ongebruikelijke transactiesysteem, evenals overigens Nederland en de Nederlandse Antillen, een vrij unieke positie inneemt ten opzichte van andere landen en jurisdicties. Doorgaans wordt namelijk een meldsysteem gehanteerd waarbij van de meldingsplichtige instanties wordt verlangd dat zij enkel verdachte transacties (“suspicious transactions”) melden aan de FIU. Aanbeveling 13 is dan ook hierop gebaseerd. Dit houdt in dat de meldingsplichtige steeds dient te melden, indien hij vermoedt of redelijke gronden heeft om te vermoeden dat de met de transactie gemoeide

fondsen afkomstig zijn van criminele activiteiten. Het legt op de meldingsplichtige de verplichting om zelf te onderzoeken, of en in hoeverre een transactie gerelateerd is aan criminele activiteiten, in het bijzonder aan witwassen of terrorismefinanciering. De regering is van oordeel dat het huidige ongebruikelijke transacties-systeem gehandhaafd kan blijven. De praktijk in Aruba en in de andere delen van het Koninkrijk heeft immers uitgewezen dat dit systeem, met inbegrip van de daarbij behorende objectieve indicatoren, evengoed waardevolle informatie kan genereren voor de opsporing en vervolging van witwasdelicten. Daarnaast is de regering, gelet op de tot nu toe opgedane ervaringen, van oordeel dat de invoering van een meldstelsel, dat zuiver gebaseerd is op het melden van verdachte transacties, onder de huidige omstandigheden een te zware druk zal leggen op de meldingsplichtige instanties en personen. Dit zal zowel het aantal als de kwaliteit van de meldingen nadelig beïnvloeden. Overigens zij opgemerkt dat meldstelsels die gebaseerd zijn op de melding van ongebruikelijke transacties door de FATF op gelijke voet worden geaccepteerd als de meer gangbare meldstelsels die gebaseerd zijn op de melding van verdachte transacties. Niettemin zullen ten opzichte van de huidige situatie enige belangrijke wijzigingen optreden. Zo zal het aantal objectieve indicatoren worden verminderd. De nadruk zal daarbij komen te liggen op de transacties die in verband met mogelijk witwassen of terrorismefinanciering aan de opsporingsinstanties zijn gemeld, transacties die in verband kunnen worden gebracht met personen en/of organisaties die zich inlaten met terrorisme en terrorismefinanciering, transacties met personen, rechtspersonen of entiteiten die gevestigd zijn in landen of gebieden die naar internationale maatstaven een onaanvaardbaar hoog risico voor witwassen en terrorismefinanciering met zich brengen, en bepaalde contante en girale transacties.

Ten aanzien van de inrichting, taken en bevoegdheden van het Meldpunt stelt de regering voor om de met de LMOT ingezette lijn voort te zetten, zij het ook hier met enkele verschillen. Deze zijn ingegeven door de met het Meldpunt opgedane ervaringen en de desbetreffende aanbevelingen uit de MER. Ze betreffen onder meer de nieuwe, meer beperkte samenstelling en takenpakket van de begeleidingscommissie, het schrappen van de verplichting om een convenant te sluiten voor gegevensuitwisseling met buitenlandse meldpunten en de verbetering van de strafrechtelijke en civielrechtelijke vrijwaring.

§ 6. Toezicht en handhaving

Hierboven is reeds vermeld dat het toezicht op de naleving van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gegeven voorschriften enkel zal berusten de bij de Bank. Dit is een belangrijk verschil ten opzichte van de huidige situatie, waarin het toezicht op de naleving van de LID en de LMOT naar gelang van de aard van de dienstverlener verdeeld is tussen de Bank en het Meldpunt. Deze verdeling komt erop neer dat het toezicht op naleving van zowel de LID als de LMOT door de financiële dienstverleners (met inbegrip van de Volkskredietbank van Aruba) in handen is van de Bank, terwijl het toezicht op de naleving van deze landsverordeningen door de aangewezen niet-financiële dienstverleners bij het Meldpunt berust. Deze verdeling bestaat sinds 1 juli 2010 toen de huidige artikelen 23, eerste lid, en 23a van de LMOT (vide de in AB 2010 no. 6 opgenomen wijzigingsverordening) in werking traden. Deze bepalingen maken mogelijk dat ook werknemers van de Bank belast kunnen worden met het toezicht op de naleving van de bij of krachtens de LMOT gegeven voorschriften door de onder het toezicht van de Bank gestelde instellingen en de Volkskredietbank van Aruba. De Bank beschikt immers over ruime kennis en ervaring op het gebied van prudentieel en integriteitstoezicht op de bovengenoemde financiële dienstverleners. Daarnaast heeft de Bank uit hoofde van haar bestaande wettelijke toezichtverantwoordelijkheid toegang tot de bedrijfsgegevens van deze dienstverleners. Voorts is het een gegeven dat in de internationale praktijk de meerderheid van de meldpunten zich beperkt tot het ontvangen, analyseren en doormelden van verdachte transacties, terwijl het toezicht aan financiële toezichthouders en andere instanties is opgedragen. Aldus bezien, kan de effectiviteit van het toezicht het beste gewaarborgd worden door dit bij de Bank neer te leggen. Het voorgaande neemt niet weg dat ook het meldpunt ten behoeve van de daaraan opgedragen taken bepaalde bevoegdheden nodig heeft. Dit betreffen ten dele bevoegdheden die gebruikelijk ook aan een toezichthouder worden toegekend. Door deze toekenning van deze bevoegdheden wordt het MOT echter niet zelf een toezichthoudende instantie. Dit zal de Bank zijn.

Met betrekking tot de handhaving zal het onderhavige ontwerp de navolgende instrumenten bevatten:

- de schriftelijke aanwijzing;
- de last onder dwangsom;
- de bestuurlijke boete;
- de publicatie van een last onder dwangsom of bestuurlijke boete;
- strafrechtelijke vervolging.

Deze opsomming laat overigens onverlet de mogelijkheid van toepassing van andere maatregelen, zoals een normoverdragend gesprek en, bij bepaalde DNFBPs, de indiening van een klacht bij de bevoegde tuchtrechtelijke autoriteiten.

Een schriftelijke aanwijzing is een bijzonder handhavinginstrument dat beoogt te bewerkstelligen dat de dienstverlener een gedragslijn volgt die hem in staat stelt om te voldoen aan de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften. Een aanwijzing kan in concreto betrekking hebben op de interne organisatie en interne controle van de dienstverlener, de opleiding en training van het desbetreffende personeel, de toepassing van cliëntenonderzoek, de vastlegging van gegevens en inlichtingen en het interne besluitvormingsproces voor het doen van meldingen. De grondslag voor deze aanwijzing is te vinden in artikel 53 van het onderhavige ontwerp. Ook aan het hoofd van het meldpunt is de bevoegdheid gegeven aanwijzingen te geven. Deze bevoegdheid beperkt zich tot die gevallen waarin een dienstverlener een melding heeft gedaan die niet in overeenstemming is met artikel 26, tweede lid, of indien de dienstverlener de overeenkomstig artikel 27, eerste lid, gevraagde gegevens en inlichtingen niet of onvolledig heeft verstrekt. De grondslag voor deze aanwijzingen is te vinden in voormeld artikel 27. Overigens bevat artikel 13 van de LMOT reeds een soortgelijke bepaling.

Zowel de last onder dwangsom als de bestuurlijke boete keren terug uit de LID en de LMOT. Bij de last onder dwangsom wordt aan de overtreder van een bepaalde norm een last opgelegd die ertoe strekt de overtreding ongedaan te maken of voortzetting van de overtreding te voorkomen. Dit middel heeft een reparatoire strekking en is bij uitstek geschikt voor doorlopende overtredingen die op het moment van constatering nog plaatsvinden en waarvan de gevolgen door de melder ongedaan kunnen worden gemaakt. De bestuurlijke boete daarentegen heeft een zuiver repressief karakter en is meer geschikt voor niet-

corrigeerbare overtredingen. Zowel de last onder dwangsom als de bestuurlijke boete zijn bedoeld voor die gevallen waarbij strafrechtelijk optreden minder opportuun is. Zij behelzen de toepassing van monetaire prikkels respectievelijk sancties ter verzekering van de naleving van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften. Hun voordeel is gelegen in het feit dat zij snel en flexibel ingezet kunnen worden om de correcte naleving te verzekeren. De strafrechtelijke handhaving kan derhalve als het sluitstuk van de primair bestuursrechtelijke handhavingmechanismen en strategieën worden beschouwd. Opgemerkt zij verder dat het maximale bedrag van de bestuurlijke boete aanmerkelijk is verhoogd om deze meer in lijn met de internationale standaard te brengen, terwijl geen maximumbedrag meer is gesteld voor de last onder dwangsom. Ook is het mogelijk om bestuurlijke boetes op te leggen aan de leidinggevenden bij een dienstverlener. Het ontbreken van een dergelijke mogelijkheid in de LID en de LMOT wordt als een manco ervaren.

De publicatie van een opgelegde last onder dwangsom of een bestuurlijke boete is ook een uit de LID en de LMOT terugkerend handhavingsinstrument (vide de artikelen 14 respectievelijk 28 van die landsverordeningen) dat bedoeld is als een zogenaamde “name and shame”-maatregel. Het is een bijkomende straf die bovenop de last onder dwangsom of bestuurlijke boete zelf opgelegd kan worden.

Het sluitstuk van het handhavingsinstrumentarium wordt gevormd door strafrechtelijke vervolging dat teweeg wordt gebracht door aangifte door de Bank bij de justitiële autoriteiten. Hiervan zal met name sprake zijn bij gevallen van opzettelijke of stelselmatige overtredingen door de desbetreffende dienstverlener.

Ook bij de uitoefening van de bevoegdheden door het meldpunt zal het kunnen voorkomen dat er uiteindelijk handhavend dient te worden opgetreden. Zo kan het hoofd van het meldpunt, zoals hiervoor aangegeven, in nader omschreven gevallen aanwijzingen geven.

Bij het niet opvolgen van deze aanwijzingen moet ook corrigerend kunnen worden opgetreden. Er is voor gekozen om dit langs de strafrechtelijke weg te laten verlopen, omdat de toepassing van bestuurlijke sancties voor een kleine organisatie als het Meldpunt met name organisatorisch bezwaarlijk is.

Ook handhaving via de strafrechtelijke route kan in de praktijk snel en efficiënt verlopen door middel van toegezegde medewerking van het Openbaar Ministerie. Het Openbaar Ministerie kan daarbij gebruik maken van zijn transactiebevoegdheden en de mogelijkheid om te seponeren onder voorwaarden. In het nieuwe Wetboek van Strafrecht worden deze mogelijkheden ook nog een verruimd. Op deze wijze is ook voorzien in snelle en adequate strafrechtelijke handhaving ten behoeve van het Meldpunt.

§ 7. De gevolgen voor de bestaande wet- en regelgeving

Het onderhavige ontwerp heeft gevolgen voor de dienstverleners, de met de uitvoering ervan belaste organisaties zoals de Bank en het Meldpunt, de voorziene middelen en de op grond van de LID en LMOT genomen besluiten van algemene en individuele strekking. Voorbeelden hiervan zijn de bewaartermijnen voor vastgelegde identificatiegegevens, de instelling en taken van het Meldpunt, de inhoud en functionaliteit van het meldregister en de door het Meldpunt gegeven aanwijzingen en aanbevelingen. Hiervoor dienen regelingen van overgangrechtelijke aard getroffen te worden. Daarnaast zal de invoering van het onderhavige ontwerp gepaard gaan met wijzigingen van andere wet- en regelgeving die raakvlakken hebben met de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Ten eerste betreft het uiteraard aanpassingen van redactionele aard, zoals de vervanging van verwijzingen naar bepalingen van de LID en de LMOT met, voor zover van toepassing, de corresponderende bepalingen van het onderhavige ontwerp. Daarnaast zullen ook ingrijpende wijzigingen van inhoudelijke aard moeten worden doorgevoerd. In het bijzonder kan daarbij worden gedacht aan de Customer Due Diligence Richtlijn voor banken, de Richtlijn voor verzekeringsmaatschappijen betreffende de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme en de Richtlijn voor geldtransactiebedrijven betreffende de bedrijfsvoering en de bestrijding van witwassen. Deze zullen vervangen worden door een algemeen AML/CFT-handboek voor alle financiële dienstverleners en sectorale AML/CFT-handboeken voor de verschillende categorieën financiële dienstverleners. Deze handboeken zullen door de Bank worden uitgevaardigd. Het uitgangspunt daarbij is dat de basisverplichtingen voor de onder toezicht gestelde instellingen op het

gebied van CDD in het onderhavige ontwerp opgenomen zullen zijn, terwijl de handboeken aanvullende verplichtingen en aanbevelingen (‘guidance’) zullen bevatten. Duidelijkheidshalve zij opgemerkt dat de naleving van de handboeken zo nodig afgedwongen zal worden met gebruikmaking van de met het onderhavige ontwerp beschikbare mogelijkheden.

Van de gelegenheid zal gebruik worden gemaakt om andere AML/CFT-gerelateerde wijzigingen door te voeren in de bestaande wet- en regelgeving. Beoogd wordt het algehele kader voor de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering te versterken, hetgeen uiteindelijk ook de toepassing van het onderhavige ontwerp ten goede zal komen. Het gaat daarbij vooral om aanpassingen van de LTK, de LTV, de LTG en de Landsverordening toezicht trustkantoren (LTT). Gedacht kan daarbij worden aan de verruiming van de bevoegdheid van de Bank om richtlijnen op het gebied van integriteit uit te vaardigen aan de desbetreffende dienstverleners, en aan de herziening van de bepalingen op het gebied van de gegevensuitwisseling met buitenlandse toezichthouders.

Tenslotte zal ook moeten worden voorzien in aanpassing c.q. vervanging van een aantal op de LID en LMOT gebaseerde uitvoeringsregelingen. Vanwege de nieuwe, zeer ruime definitie van het begrip “financiële dienstverlener” hoeven het Landsbesluit aanwijzing financiële diensten, dat strekt ter uitvoering van artikel 1 van zowel de LID als de LMOT, en de ministeriële regeling ter uitvoering van uitvoering van ten 7° van de definitie van het begrip “dienst” in artikel 1, eerste lid, van de LID niet te worden gehandhaafd. Deze regelingen kunnen derhalve ingetrokken. Het zelfde geldt overigens voor het Landsbesluit nadere identificatievereisten en de Regeling identificatievereisten rechtspersonen. De verschillende indicatorregelingen zullen alle vervangen worden door mogelijkterwijs één enkele indicatorregeling die per categorie dienstverlener onderverdeeld zal zijn in objectieve en subjectieve indicatoren. Aldus behoeft slechts het Landsbesluit registerreglement meldpunt ongebruikelijke transacties in gewijzigde vorm te blijven voortbestaan als uitvoeringsregeling ter uitvoering van het onderhavige ontwerp.

§ 8. De financiële consequenties van het onderhavige ontwerp

Aan de invoering van het onderhavige ontwerp zijn financiële consequenties verbonden. De betrokken instellingen dienen immers te beschikken over voldoende financiële, technische en personele middelen. Deze instellingen zijn primair de Bank en het Meldpunt, terwijl voorts het Openbaar Ministerie en het Korps Politie Aruba een rol vervullen bij het onderzoek van doormeldingen en bij de toepassing van het strafrechtelijke traject bij geconstateerde overtredingen van het onderhavige ontwerp. Aangezien de Bank een zelfstandige instelling is met eigen rechtspersoonlijkheid en budget, behoeft in deze toelichting niet te worden ingegaan op de financiële gevolgen voor deze instelling, aangezien deze het Land niet raken. Dit is anders ten aanzien van het Meldpunt. Deze overheidsdienst zal wel moeten beschikken over de bovengenoemde middelen om uitvoering te geven aan de voorschriften van het onderhavige ontwerp. Het zal daarbij vooral gaan om de analyse van ontvangen meldingen, training van het personeel van het Meldpunt en de voorlichting aan de meldingsplichtigen over de op hen rustende verplichtingen (de zogenaamde “awareness”). Met het oog hierop is het ten eerste noodzakelijk dat het personeel van het Meldpunt wordt versterkt met functionarissen op het gebied van onderzoek, algemene beleidsontwikkeling en voorlichting. Opgemerkt dat het Meldpunt reeds doende is om voor deze werkzaamheden nieuw personeel aan te trekken. De verwachting is dat de indiensttreding van deze personen nog in de loop van dit jaar zal plaatsvinden. Dientengevolge zullen de daarmee samenhangende lasten vanaf het begrotingsjaar 2010 op de begroting van de minister, belast met financiën, drukken. Ten aanzien van het Korps Politie Aruba wordt momenteel nog bezien op welke wijze de versterking van de relevante dienstonderdelen gerealiseerd kunnen worden. Over de exacte hoogte van de daarmee gemoeide kosten kan momenteel geen uitspraak worden gedaan.

Artikelsgewijze toelichting

Ad artikel 1

Het onderhavige artikel bevat de voor de toepassing van het onderhavige ontwerp noodzakelijke definities. Het begrip “dienstverlener” omvat zowel financiële als de aangewezen niet-financiële dienstverleners – de hierboven reeds besproken DNFBPs - in de zin van het onderhavige ontwerp en is noodzakelijk nu het ontwerp in principe op gelijke wijze op beide categorieën dienstverleners van toepassing zal zijn. In verband hiermee zij Aanbeveling 12 in herinnering gebracht, die bepaalt dat de in de Aanbevelingen 5, 6, en 8 tot en met 11 opgenomen voorschriften op het gebied van CDD-voorschriften en gegevensvastlegging en –bewaring onder bepaalde voorwaarden van overeenkomstige toepassing dienen te zijn op de DNFBPs. Voorts kan gewezen worden op Aanbeveling 16 volgens welke de voorschriften vervat in de Aanbevelingen 13 tot en met 15 en 21 – die onder meer betrekking hebben op de meldplicht - met inachtneming van bepaalde voorwaarden van overeenkomstige toepassing dienen te zijn op DNFBPs.

Het begrip “financiële dienstverlener” is één van de kernbegrippen van het onderhavige ontwerp. Het is gebaseerd op de definitie van het begrip “financial institution” uit het Glossarium bij de Methodologie 2004. Daarbij wordt, in tegenstelling tot de LID, geen opsomming gegeven van instellingen die als financiële dienstverlener worden beschouwd, maar wordt een reeks financiële activiteiten en werkzaamheden genoemd die, voor zover één of meer van deze activiteiten of werkzaamheden op bedrijfsmatige wijze worden verricht, leiden tot aanmerking van de desbetreffende persoon of instelling als financiële dienstverlener. Hiermee worden in feite niet alleen de in de LID en het Landsbesluit aanwijzing financiële diensten genoemde financiële dienstverleners bestreken, maar ook de niet-gereguleerde financiële dienstverleners. Voorbeelden van deze laatste zijn investeringsondernemingen, effectenbeurzen (zowel in traditionele als in elektronische vorm) en assurantiebemiddelaars. Door overname van het FATF-begrip “financial institution”, wordt naar het oordeel van de regering voorzien in een alomvattende definitie die voldoet aan de gangbare internationale normen. Ten aanzien van de definitie zelf zij ten eerste opgemerkt dat zij van toepassing is op een ieder die één of meer van de daarin genoemde activiteiten en werkzaamheden verleent. Onder “een ieder” dient te worden verstaan elke persoon of entiteit, ongeacht of het betreft een natuurlijke persoon, een groep of samenwerkingsverband van natuurlijke personen, een binnenlandse of buitenlandse rechtspersoon of een daarmee vergelijkbare entiteit (bijvoorbeeld een Angelsaksische trust), dan wel onderdelen van deze natuurlijke

personen, rechtspersonen en daarmee vergelijkbare entiteiten. Eronder vallen dus ook bijvoorbeeld bijkantoren en filialen. Overigens worden de woorden “activiteiten” en “werkzaamheden” gebruikt in plaats van het bijvoorbeeld meer voor de hand liggend woord “diensten” om aan te duiden dat er geen sprake hoeft te zijn van een vooraf kenbaar aanbod of oogmerk van de desbetreffende persoon of entiteit. Daarnaast is het van geen belang of de financiële dienstverlener krachtens enige wettelijke titel onder extern toezicht (bijvoorbeeld van de Bank) staat. Voor zover de dienst op bedrijfsmatige wijze wordt verleend, valt deze onder de werking van het onderhavige ontwerp. Voorbeelden hiervan zijn de hierboven reeds genoemde niet-gereguleerde financiële dienstverleners. Een bijzondere instelling die vanwege haar activiteiten eveneens als financiële dienstverlener in de zin van het onderhavige ontwerp aangemerkt dient te worden, is de Volkskredietbank van Aruba. Deze publiekrechtelijke organisatie is ingesteld op grond van de Landsverordening Volkskredietbank (AB 1993 no. GT 15) met als doelstelling te voorzien in maatschappelijk verantwoorde volkskredietbehoeften in Aruba op een uit sociaal en zakelijk oogpunt juiste wijze. Daartoe verstrekt zij onder meer kleine kredieten en hypothecaire leningen aan bepaalde personen en ondernemingen met beperkte financiële middelen. Ondanks het sociale karakter van de Volkskredietbank ziet de regering geen aanleiding om deze instelling uit te zonderen van de werking van het onderhavige ontwerp. Ter waarborging van een level playing field voor alle in Aruba gereguleerde financiële instellingen voor wat betreft de toepassing van de AML/CFT-georiënteerde voorschriften, wenst de regering namelijk geen onderscheid te maken tussen de commerciële financiële instellingen en de Volkskredietbank van Aruba, te meer daar deze instelling ook kwetsbaar kan zijn voor witwassen en terrorismefinanciering.

Ten aanzien van de verschillende financiële activiteiten en werkzaamheden zij ten eerste opgemerkt dat onder het aannemen van stortingen en andere opvorderbare gelden van het publiek ook wordt verstaan de zogenaamde private banking (d.i. bancaire dienstverlening en vermogensbeheer op persoonlijke basis aan vermogende particulieren). Voorts moet het begrip “verstrekken van leningen” ruim worden opgevat: het ziet onder meer toe op consumptief krediet zoals persoonlijke leningen en autoleningen, hypothecaire leningen, factoring (al dan niet met regres) en de financiering van handelstransacties (met inbegrip van forfaiting). Onder “financial leasing” wordt niet verstaan financial leaseregelingen met betrekking tot zaken die door een

natuurlijke persoon voor consumptief gebruik worden geleased. Met betrekking tot het “overmaken of doen overmaken van gelden of geldswaarden” zij ten eerste opgemerkt dat eronder ook dient te worden begrepen het crediteren of debiteren, dan wel het doen crediteren en debiteren van een rekening waarop een saldo in geld of andere waarden kan worden gehouden. Verwezen zij in dit verband naar artikel 1, eerste lid, van zowel de LID als de LMOT.

De in ten 1°, 5°, 6°, 10°, 11° en 13° vermelde diensten zijn gangbare bancaire diensten die ook in Aruba verleend worden en die, met uitzondering van ten 13°, reeds onder de werking van de LID en LMOT vallen. De in ten 7°, 8°, 9° en 11° vermelde diensten worden doorgaans door beleggingssadviseurs, investeringsbanken, effectenhandelaren en –beurzen aangeboden. Deze vallen thans niet onder de werking van de LID of de LMOT. Ten aanzien van de bij ten 12° genoemde dienst zij opgemerkt dat zij niet alleen van toepassing is op de levensverzekeringsmaatschappijen zelf, maar door middel van de woorden “het verlenen van bemiddeling bij de sluiting” ook op verzekeringstussenpersonen zoals agenten en bemiddelaars.

Bij het begrip “aangewezen niet-financiële dienstverleners” worden de zogenaamde DNFbps ofwel aangewezen niet-financiële dienstverleners opgesomd die op grond van Aanbevelingen 12 en 16 eveneens onder de CDD en de meldingsplicht van ongebruikelijke transacties behoren te vallen. Deze zijn de advocatuur, het notariaat, de accountants, handelaren in edelmetalen en edelstenen, casino’s en trustkantoren. Met het oog op Aanbeveling 20, die landen in overweging geeft om de Aanbevelingen ook toe te passen op ondernemingen en beroepsgroepen, anders dan de aangewezen niet-financiële dienstverleners, die een risico voor witwassen of terrorismefinanciering met zich brengen, worden ook belastingadviseurs, onroerend goed-makelaars en bepaalde handelaren en makelaars in bepaalde zaken van grote waarde als niet-financiële dienstverlener aangemerkt en daarmee onder de werking van het onderhavige ontwerp gebracht. Overigens zij opgemerkt dat sinds de laatste wijziging van de LID en de LMOT van 5 februari 2009 (vide nogmaals de in AB 2009 no. 14 opgenomen wijzigingsverordening) deze dienstverleners, met uitzondering van trustkantoren, reeds onder de identificatie- en meldplicht vallen. Ten aanzien van advocaten, notarissen, belastingadviseurs en daarmee vergelijkbare beroepsbeoefenaren zij opgemerkt dat gekozen is voor een nieuwe omschrijving die beter aansluit bij de huidige praktijk van de juridische dienstverlening in Aruba (in het bijzonder ten

aanzien van de juridische advisering) en bij de doelstellingen van de Aanbevelingen 12 en 16. Met betrekking tot advocaten zij in het bijzonder opgemerkt dat in artikel 1, eerste lid, van de LMOT (de LID bevat geen definitie van het begrip advocaat maar noemt deze beroepsbeoefenaar slechts als één van de dienstverleners waarop de LID van toepassing is) een advocaat wordt gedefinieerd als een persoon als bedoeld in de artikelen 2, vierde lid, of 48 van de Advocatenverordening. In feite gaat het hier om de personen die, na daartoe geschikt te zijn bevonden, op het zogenaamde tableau (vide artikel 2, vierde lid, van de Advocatenverordening) zijn ingeschreven en uit dien hoofde onder de tuchtrechtelijke voorschriften van de Advocatenverordening vallen. Personen en samenwerkingsverbanden van personen die zich inlaten met juridische advisering – en in dat kader de in Aanbevelingen 12 en 16 genoemde werkzaamheden verrichten –, maar die geen advocaten in de zin van de Advocatenverordening zijn, vallen echter niet onder de werking van de LID en de LMOT. Met het oog hierop is de beschrijving van de juridische beroepsbeoefenaren in ten 1° van het begrip “aangewezen niet-financiële dienstverlener” zodanig ruim geformuleerd dat daaronder niet alleen advocaten in de zin van de Advocatenverordening en notarissen in de zin van de Landsverordening op het notarisambt vallen maar ook degenen die een vergelijkbaar juridische beroep uitoefenen. Hetzelfde geldt overigens mutatis mutandis voor notarissen – waaronder wordt verstaan de openbare ambtenaren, bedoeld in de Landsverordening op het notarisambt – en belastingadviseurs. Dit is met name van belang voor de juridische adviespraktijk waarvan bekend is dat deze in Aruba ook door anderen dan advocaten, notarissen en belastingadviseurs wordt uitgeoefend, zoals juridische adviesbureaus. Met de nieuwe definitie wordt ook deze beroepsgroep onder de werking van het onderhavige ontwerp gebracht. Overigens worden, conform de bestaande praktijk, kandidaat-notarissen als een separate categorie genoemd. Ten aanzien van belastingadviseurs geldt in het bijzonder nog dat daaronder ten eerste dient te worden verstaan een persoon, niet zijnde een advocaat, als bedoeld in artikel 45, eerste lid, van de Advocatenverordening, die beroepshalve belastingadvies verleent en in belastingzaken als gemachtigde optreedt. Ten tweede dient daaronder te worden verstaan een ieder die, niet zijnde een persoon als bedoeld in artikel 45, eerste lid, van de Advocatenverordening, beroeps- of bedrijfsmatig fiscale adviezen aan derden verstrekt. Onder het laatste vallen ook werkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening, het voeren van administratie en de zogenaamde tax assurance.

Voorts wordt in ten 1° ook rekening gehouden met samenwerkingsverbanden van advocaten, notarissen, belastingadviseurs en daarmee de vergelijkbare beroepsbeoefenaren. Gedacht kan worden aan advocatenkantoren waarbinnen meerdere advocaten als vennoot (direct of door tussenkomst van een naamloze vennootschap) of in loondienst werkzaam zijn. In dergelijke gevallen zullen het het vereiste van verrichting van het cliëntenonderzoek en de naleving van de meldingsplicht in de zin van het onderhavige ontwerp rusten op het samenwerkingsverband en niet op de individuele advocaat.

Met betrekking tot de overige niet-financiële dienstverleners zij het navolgende opgemerkt. Onder “externe registeraccountant” en “externe accountant-administratieconsulent” dient te worden verstaan een registeraccountant als bedoeld in artikel 55, eerste lid, van de Nederlandse Wet op de Registeraccountants onderscheidenlijk een accountant-administratieconsulent als bedoeld in artikel 38 van de Nederlandse Wet op de Accountant-administratieconsulenten, die niet in dienst is van een dienstverlener. Hierdoor worden de registeraccountants en accountant-administratieconsulenten die in dienst van het Land werkzaam zijn – bijvoorbeeld bij de Centrale accountantsdienst of de belastingdienst – uitgesloten van de werking van het onderhavige ontwerp. Ten aanzien van de accountant die een met een externe registeraccountant of externe accountant-administratieconsulent gelijkwaardig beroep uitoefent, zij opgemerkt dat het hierbij gaat om personen die buiten Nederland een opleiding tot een met een registeraccountant of accountant-administratieconsulent vergelijkbaar beroep hebben gevolgd en die onderhevig zijn aan een gelijkwaardig regime van gedrags-, beroeps- en tuchtregels als bij registeraccountants en accountant-administratieconsulenten. Een goed voorbeeld hiervan is de Amerikaanse Certified Public Accountant (CPA).

Ten 3° heeft betrekking op de zogenaamde handelaren in zaken van grote waarde, zoals onroerend goed-makelaars, autohandelaren, antiekhandelaren en veilinghuizen. Deze beroepsgroepen en sectoren, die overigens reeds onder de werking van de LID en de LMOT vallen, zijn geen DNFBP in de zin van het FATF Glossarium. Niettemin acht de regering het wenselijk dat het onderhavige ontwerp ook op deze beroepsgroepen en sectoren van toepassing is, vanwege het risico van witwassen of terrorismefinanciering waaraan zij blootgesteld zijn. Met de woorden “en de rechten waaraan deze zaken onderworpen zijn” wordt overigens gedoeld op de beperkte rechten die op deze zaken gevestigd kunnen

worden en die vatbaar zijn voor overdracht. Verwezen zij in dit verband naar artikel 3.8 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba.

Bij ten 4° zal het, gelet op de Arubaanse context, vooral gaan om juweliers, alhoewel de definitie de ruimte laat om ook groothandelaren en hun activiteiten onder de werking van het onderhavige ontwerp te brengen.

Conform de Aanbevelingen 12 en 16 worden ook casino's genoemd als één van de aangewezen niet-financiële dienstverleners waarop het onderhavige ontwerp van toepassing zal zijn. Deels is dit geen novum: casino's vallen al sinds begin 2001 onder de werking van zowel de LID als de LMOT. Onder casino's dient te worden verstaan gelegenheden als bedoeld in artikel 1 van de Landsverordening hazardspelen (AB 1990 no. GT 44), en internetcasino's. Alhoewel deze laatste momenteel niet actief zijn in Aruba, acht de regering het met het oog op een zo volledig mogelijke toepassing van Aanbeveling 12 wenselijk dat ook zij bij een eventuele toetreding tot de Arubaanse markt onderworpen zijn aan de voorschriften van het onderhavige ontwerp.

Ten 6° noemt trustkantoren als de laatste groep aangewezen niet-financiële dienstverleners die onder de werking van het onderhavige ontwerp zullen vallen. Momenteel vallen deze dienstverleners niet onder de werking van de LID en de LMOT. Vanwege hun werkzaamheden, waaraan risico's voor witwassen en terrorismefinanciering kleven, acht de regering het wenselijk dat ook zij onder de werking van het onderhavige ontwerp worden gebracht.

Een aantal artikelen van het onderhavige ontwerp op het gebied van de identificatie en verificatie heeft specifiek betrekking op bepaalde bancaire activiteiten. Genoemd kunnen worden de artikelen 19 en 20 betreffende de zogenaamde correspondent-bankrelaties. In dit verband kan ook worden verwezen naar het eveneens in het onderhavige artikel opgenomen begrip "correspondent-bankrelatie" met de daarbij behorende definitie. Gekozen is voor het begrip "bank" in plaats van het generieke begrip "kredietinstelling" uit de LTK, aangezien correspondent-bankrelaties in de praktijk onderhouden worden door commerciële banken en niet door alle kredietinstellingen in de zin van de LTK.

Het begrip "levensverzekeraar" is opgenomen, daar het onderhavige ontwerp, gelijk reeds de LID en de LMOT, ook op deze ondernemingen van toepassing zal zijn vanwege hun kwetsbaarheid voor misbruik voor witwassen en

terrorismedinanciering. Verwezen zij in dit verband ook naar ten 12° van de definitie van het begrip “financiële dienstverlener”. Aangezien deze kwetsbaarheid voor alle levensverzekeraars in de zin van de LTV geldt, is het niet noodzakelijk om, zoals bij de banken, in de definitie te verwijzen naar een bepaalde categorie van levensverzekeraars. Ten overvloede zij opgemerkt dat schadeverzekeraars als bedoeld in artikel 1 van de LTV (zie volledigheidshalve ook artikel 4 van de LTV) niet onder de werking van het onderhavige ontwerp vallen, aangezien het AML/CFT-risico bij deze instellingen beperkt is. Dit laatste vormde de belangrijkste reden voor de FATF om deze instellingen niet onder de reikwijdte van de 40 + 9 Aanbevelingen te brengen.

De definitie van “cliënt” verschilt op twee belangrijke punten van die welke thans in de LID en de LMOT wordt gehanteerd. Ten eerste wordt een open begrip gehanteerd (“degene die”) in plaats van een vaste opsomming van verschillende soorten beroepen en instellingen. Zodoende kunnen alle mogelijke personen en instellingen en de rechtsvormen die zij daarbij gebruiken, worden ondervangen. Dit kunnen naast natuurlijke personen, rechtspersonen en samenwerkingsverbanden ook buitenlandse rechtsfiguren zijn zoals de Angelsaksische trust. Ten tweede wordt niet langer aangeknoopt bij de verlening van één of meer diensten, aangezien het dienstenbegrip van de LID en de LMOT niet terugkeert in het onderhavige ontwerp. In plaats hiervan wordt gesproken van het aangaan van een zakelijke relatie of het laten uitvoeren van een transactie. Met de formulering “laat uitvoeren” wordt zowel de persoon die voor zichzelf een transactie uitvoert bedoeld, als de persoon die zich bij een transactie door een derde laat vertegenwoordigen.

De begrippen “cliëntenonderzoek”, “ongebruikelijke transactie”, “melding” en “het Meldpunt” zijn in de algemene toelichting reeds ter sprake gekomen en zullen wederom aan de orde komen bij de bespreking van de artikelen 3, 24, eerste lid, 29 en 30, eerste lid, van het onderhavige ontwerp. Onder “identificeren” wordt verstaan het opgave laten doen van de identiteit. De verplichting daartoe rust op de dienstverlener: hij dient van de cliënt te verlangen dat die aangeeft wie hij is. Deze eerste stap wordt gevolgd door de verificatie van de opgegeven identiteit. Onder verificatie van de identiteit wordt verstaan het vaststellen dat de opgegeven identiteit overeenkomt met de werkelijke identiteit. De verificatie houdt aldus een onderzoeksplicht in voor de dienstverlener: deze dient na te gaan, of de cliënt ook werkelijk degene is die hij stelt te zijn. Daartoe

dient de dienstverlener gebruik te maken van betrouwbare en onafhankelijke brondocumenten, gegevens of inlichtingen. Hierin onderscheidt het onderhavige ontwerp zich wezenlijk van de LID die zich immers beperkt tot de identificatie van cliënten.

Onder “transactie” wordt verstaan een handeling of samenstel van handelingen van of ten behoeve van een cliënt in verband met het afnemen of het verlenen van diensten. Het is gebaseerd op de definitie van het begrip “transactie” van de LID en de LMOT en is volledigheidshalve uitgebreid met de verlening van diensten. Onder dit laatste dient in ieder geval te worden verstaan de activiteiten en werkzaamheden, vermeld in de definitie van “financiële dienstverlener”, alsmede de gevallen, bedoeld in artikel 6, tweede lid. Onder “ongebruikelijke transactie” wordt verstaan een transactie die aan de hand van de krachtens artikel 28 van het onderhavige ontwerp vastgestelde indicatoren als zodanig wordt aangemerkt. Hierboven is reeds opgemerkt dat gekozen is voor behoud van het systeem van ongebruikelijke transacties in plaats van het internationaal meer gangbare systeem van verdachte transacties. Deze keuze is ingegeven door de wens van de regering om te komen tot een bepaalde mate van objectivering van de meldingsplicht. Ongebruikelijke transacties worden daarin gemeld aan het Meldpunt, dat nader onderzoek instelt naar het mogelijk verdachte karakter van de transactie.

Met betrekking tot de definitie van het begrip “zakelijke relatie” zij opgemerkt dat met de woorden “die verband houdt met de bedrijfs- of beroepsmatige activiteiten” wordt aangegeven dat alleen de zakelijke relaties die samenhangen met de hoofdactiviteiten van een instelling (bijvoorbeeld die activiteiten waarvoor een vergunning is verleend), relaties zijn ten aanzien waarvan cliëntenonderzoek (met de daarbij behorende identificatie en verificatie) zal dienen te worden verricht. Bovendien dient er sprake te zijn van minimaal enige tijdsduur in de relatie. De verrichting van incidentele transacties valt hiermee buiten de omschrijving van het begrip zakelijk relatie. Ingeval van een incidentele transactie, dient ingevolge artikel 6, eerste lid, onderdeel b, van het onderhavige ontwerp, cliëntenonderzoek te worden toegepast, indien deze transactie een waarde van Afl. 25.000,- of meer vertegenwoordigt. Indien binnen een zakelijke relatie een transactie van Afl. 25.000,- of meer wordt uitgevoerd, behoeft er uiteraard niet opnieuw geïdentificeerd te worden omdat dit reeds aan het begin van de relatie is gebeurd.

Het begrip “correspondent-bankrelatie” is opgenomen met het oog op de uitvoering van Aanbevelingen 7 en 18 door middel van de artikelen 19 en 20 van het onderhavige ontwerp. Deze artikelen regelen het onderhouden van grensoverschrijdende correspondent-bankrelaties en, in verband hiermee, het verbod op het onderhouden van dergelijke relaties met zogenaamde shell banks. Het begrip “correspondent-bankrelatie” wordt gedefinieerd als een vaste relatie tussen een Arubaanse bank en een buiten Aruba gevestigde bank voor de afwikkeling van transacties of de uitvoering van opdrachten. In feite ziet het toe op de verlening van bancaire diensten door een Arubaanse bank (de zogenaamde correspondent bank) aan een in ander land gevestigde bank (de zogenaamde respondent bank). Aan deze respondent banken wordt een breed scala aan diensten verleend, waaronder het beheer van contanten (onder andere door middel van rentedragende rekeningen in diverse valuta), internationale overmakingen, het “clearen” van cheques, het aanbieden van zogenaamde payable-through accounts (correspondentrekeningen die rechtstreeks door derden kunnen worden gebruikt voor zakelijke transacties) en valuta-gerelateerde diensten. Overeenkomstig de internationale praktijk acht de regering het wenselijk dat geen correspondent bankrelaties met zogenaamde shell banks worden toegestaan. Daartoe worden in artikel 19 van het onderhavige ontwerp regels gesteld, terwijl de Bank mogelijkerwijs verdere richtlijnen kan geven. Met het oog hierop bevat het onderhavige lid een definitie van het begrip “shell bank” die overeenkomt met die welke door de FATF wordt gehanteerd.

De opname van het begrip “politiek prominente persoon” met de daarbij behorende omschrijving hangt samen met de uitvoering van Aanbeveling 6. Deze Aanbeveling betreft de toepassing van verscherpte CDD (de hierboven reeds genoemde “enhanced due diligence”) jegens de zogenaamde “politically exposed persons” ofwel PEP’s. Door de FATF is vastgesteld dat er een bijzonder risico voor witwassen en terrorismefinanciering bestaat voor dienstverleners, indien zij een zakelijke relatie aangaan met een PEP uit een ander land. In dat geval zijn verscherpte CDD maatregelen noodzakelijk. Deze zijn opgenomen in artikel 11 van het onderhavige ontwerp. De Methodologie 2004 omschrijft PEP’s als personen die belast zijn of zijn geweest met een prominente publieke functie. Hiertoe kunnen worden gerekend de functies van:

- staatshoofden, regeringsleiders, ministers en staatssecretarissen;
- parlementsleden;

- leden van hooggerechtshoven, constitutionele hoven en andere hoge rechterlijke colleges die uitspraken doen waartegen doorgaans geen verder beroep mogelijk is;
- leden van rekenkamers en van directies van centrale banken;
- ambassadeurs en zaakgelastigden;
- hoge legerofficieren;
- leden van bestuurs-, leidinggevende of toezichhoudende organen van overheidsbedrijven;

Onder deze opsomming vallen ook posten die op internationaal niveau worden bekleed, zoals vertegenwoordiger bij de Verenigde Naties.

Naaste familieleden en geassocieerden van PEP's worden ook als zodanig beschouwd, aangezien aan hen dezelfde reputatierisico's kunnen kleven als bij de politiek prominente personen zelf. Onder direct familielid kan worden verstaan de echtgenoot of echtgenote, een partner die naar het nationale recht als gelijkwaardig met een echtgenoot of echtgenote wordt aangemerkt, de kinderen en hun echtgenoten of partners en de ouders. Onder naaste geassocieerde kan ten eerste worden verstaan een natuurlijke persoon van wie bekend is, dat deze met een persoon die een prominente publieke functie bekleedt of heeft bekleed, de gezamenlijke uiteindelijke begunstigde is van juridische entiteiten of juridische constructies of met die persoon andere nauwe zakelijke relaties heeft. Ten tweede kan daaronder worden verstaan een natuurlijke persoon die alleen de juridisch begunstigde is van een juridische entiteit of juridische constructie waarvan bekend is, dat deze is opgezet ten behoeve van de feitelijke begunstiging van een persoon die een prominente publieke functie bekleedt of heeft bekleed.

Tot PEP's worden niet gerekend personen die op het niveau van midden- en lager kader werkzaam zijn ten behoeve van de bovenbedoelde personen.

In één opzicht wijkt de in het onderhavige ontwerp gehanteerde definitie van PEP's af van Aanbeveling 6: zij maakt geen onderscheid tussen buitenlandse en lokale PEP's. Beide categorieën vallen derhalve onder de definitie van het begrip PEP en dus ook onder het bereik van het onderhavige ontwerp. Een zodanig toepassingsbereik wordt overigens ook beoogd. Op internationaal vlak kan een toenemende ontwikkeling worden waargenomen in de richting van een zo breed

mogelijke bestrijding van corruptie. In verband hiermee beveelt de Methodologie 2004 bij criterium 6.5 met zoveel woorden aan om de bepalingen van Aanbeveling 6 ook van toepassing te laten zijn op lokale PEP's. Overigens heeft de FATF corruptie aangemerkt als één van de gronddelicten voor witwassen. Voor de regering is dit reden om ook lokale PEP's te laten vallen onder de werking van het onderhavige ontwerp.

In de algemene toelichting is reeds ingegaan op het grote belang van het achterhalen en volgen van de uiteindelijke belanghebbenden bij transacties die door dienstverleners in de zin van het onderhavige ontwerp worden verricht. Met het oog hierop bevat het onderhavige ontwerp een definitie van het begrip “uiteindelijke belanghebbende”. Deze is gebaseerd op de definitie van het begrip “beneficial owner” uit de Methodologie 2004 en luidt: een natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigendom heeft van of feitelijke zeggenschap uitoefent over een cliënt of degene te wiens behoeve de transactie wordt verricht of met wie de zakelijke relatie wordt aangegaan. Als uiteindelijke belanghebbende wordt dus niet alleen aangemerkt de natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigendom heeft of feitelijke uiteindelijke zeggenschap uitoefent over een cliënt in de zin van het onderhavige ontwerp, maar ook de natuurlijke persoon die een dergelijk eigendom heeft van of zeggenschap uitoefent over een natuurlijke persoon, rechtspersoon of gelijksoortige entiteit te wiens behoeve – al dan niet door tussenkomst van de cliënt - de transactie wordt verricht of met wie de zakelijke relatie wordt aangegaan. Het gebruik van de woorden “uiteindelijke eigendom of feitelijke zeggenschap” hangt samen met het gegeven dat bij witwassen en terrorismefinanciering gebruik wordt gemaakt van allerlei constructies om de ware herkomst c.q. het doel van gelden verborgen te houden. Daarbij wordt niet alleen gebruik gemaakt van natuurlijke personen (bijvoorbeeld stromannen), maar ook van rechtspersonen en vergelijkbare juridische entiteiten en constructies. Immers, de juridische eigenschappen die het een rechtspersoon mogelijk maken op relatief eenvoudige wijze deel te nemen aan het rechtsverkeer – bijvoorbeeld door het optreden onder een handelsnaam, de mogelijkheid van snelle bestuurswisselingen en van de verhandelbaarheid van het aandelenkapitaal – kunnen kwaadwillige personen in staat stellen om op anonieme wijze uit misdrijven verkregen opbrengsten onder te brengen in een rechtspersoon. Geconstateerd is dat criminelen regelmatig hun vermogens proberen te verhullen door gebruik te maken van een keten van rechtspersonen die ergens in het buitenland eindigt. Een klassiek voorbeeld is de oprichting van een Arubaanse

vrijgestelde vennootschap (AVV) als dochteronderneming van een in het buitenland gevestigde rechtspersoon of vennootschap, die op haar beurt weer een dochter is van een vennootschap gevestigd in een ander land. Dientengevolge kan de vraag, wie de aandelen houdt van de vennootschap in het buitenland, en wie de uiteindelijke belanghebbende is bij de AVV, veelal niet worden beantwoord. Dit antwoord kan echter van groot belang zijn voor de uitvoering van strafrechtelijke onderzoeken naar witwassen en/of terrorismefinanciering. Om te voorkomen dat achter een rechtspersoon of keten van rechtspersonen schuilgaande natuurlijke personen op volledig anonieme wijze kunnen deelnemen aan het financiële en economische verkeer, legt het onderhavige ontwerp een verplichting op de dienstverleners om naast de cliënt, ook de uiteindelijk belanghebbende van een transactie te identificeren en deze identiteit te verifiëren.

Het begrip “trust” met de bijhorende definitie is opgenomen aangezien niet uitgesloten is dat hier woonachtige of gevestigde natuurlijke personen of rechtspersoon als trustee van een trust optreedt en uit dien hoofde deelneemt aan het Arubaanse financiële verkeer.

De definitie van het begrip “witwassen” verwijst naar de artikelen 430b, 430c en 430d van het Wetboek van Strafrecht van Aruba. Daarin worden de drie mogelijke varianten van witwassen (witwassen, gewoontewitwassen en schuldwitwassen) beschreven en strafbaar gesteld. Voor een uitgebreide toelichting op deze artikelen zij verwezen naar de memorie van toelichting en andere achtergrondstukken bij de Landsverordening van 19 april 2006 (AB 2006 no. 11) tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van Aruba (AB 1991 no. GT 50), de Landsverordening meldplicht ongebruikelijke transacties (AB 1995 no. 85), de Landsverordening toezicht geldtransactiebedrijven (AB 2003 no. 60), alsmede de Landsverordening van 20 juni 2000 bevattende de tekst van de titels 3.10 en 3.11 voor een nieuw Burgerlijk Wetboek van Aruba (AB 2000 no. 63).

In de definitie van het begrip “terrorismefinanciering” wordt verwezen naar het recentelijk ingevoerde artikel 140a van het Wetboek van Strafrecht van Aruba dat hierboven reeds ter sprake is gekomen.

De begrippen “Bank” en “Minister” zijn opgenomen in het kader van de uitvoering van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp te stellen

voorschriften en de verantwoordelijkheid die hiervoor gedragen moet worden. Zij behoeven hier geen nadere toelichting.

Het tweede lid biedt de mogelijkheid om, zo de noodzaak daartoe zich voordoet, bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, andere activiteiten en werkzaamheden die door financiële dienstverleners worden verricht, aan te wijzen die eveneens onder de werking van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften zullen vallen.

Ad artikel 2

Het onderhavige artikel regelt een aantal noodzakelijke uitzonderingssituaties ten aanzien van het toepassingsbereik van het onderhavige ontwerp. Zo bepaalt het eerste lid dat de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften niet van toepassing zijn op de Bank, tenzij daaruit anders voortvloeit. De reden hiervan is dat een aantal door financiële dienstverleners verrichte activiteiten en werkzaamheden ook door de Bank worden verricht. Voorbeelden hiervan zijn het aannemen van stortingen en andere opvorderbare gelden, het overmaken van gelden of geldswaarden en het wisselen van geld, waaronder buitenlandse valuta. Dientengevolge zou ook de Bank onder de verplichtingen tot het verrichten van cliëntenonderzoek en het melden van ongebruikelijke transacties vallen. Voor zover een dergelijke identificatie- of meldplicht daadwerkelijk wenselijk mocht blijken, kan hierin worden voorzien in bijvoorbeeld een indicatorregeling of een landsbesluit, houdende algemene maatregelen, als bedoeld in artikel 54 van het onderhavige ontwerp.

Het tweede lid is in feite overgenomen van artikel 1, tweede lid, van de LMOT en beoogt het beroepsgeheim van advocaten en notarissen te waarborgen ten aanzien van hun werkzaamheden die betrekking hebben op de rechtspositie van een cliënt, diens vertegenwoordiging en verdediging in rechte, het geven van advies voor, tijdens en na een rechtsgeding of het geven van advies over het instellen of vermijden van een rechtsgeding. Ten aanzien van deze werkzaamheden en de uit dien hoofde verkregen gegevens en inlichtingen is de meldplicht zoals neergelegd in Hoofdstuk 3 van het onderhavige ontwerp niet van toepassing. Deze uitzonderingssituatie hangt samen met Aanbeveling 16 die

stelt dat (onder andere) advocaten en notarissen, die optreden als onafhankelijke juridische adviseurs, niet verplicht zijn om hun vermoedens te melden, indien de betreffende informatie is verkregen in situaties waarbij het beroepsgeheim of het verschoningsrecht van toepassing is.

Ad artikel 3

Artikel 3 regelt het cliëntenonderzoek dat door alle dienstverleners dient te worden verricht ter verkrijging van een zo compleet mogelijk beeld van de cliënt bij het aangaan van een zakelijke relatie of de verrichting van een individuele transactie. Aldus vervult het cliëntenonderzoek een cruciale rol bij de verwezenlijking van de doelstelling van het onderhavige ontwerp, namelijk de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. De handelingen die binnen het kader van het cliëntenonderzoek door de dienstverleners verricht moeten worden, zijn opgenomen in de onderdelen a tot en met d van het onderhavige artikel. Zij worden hier volledigheidshalve herhaald:

- a. de identificatie van de cliënt en de verificatie van diens identiteit,
- b. de identificatie van de uiteindelijk belanghebbende en het treffen van redelijke maatregelen om de identiteit van de uiteindelijke belanghebbende zodanig te verifiëren dat de dienstverlener overtuigd is van de identiteit van die uiteindelijk belanghebbende,
- c. de vaststelling van het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie, en
- d. de verrichting van doorlopende controle op de zakelijke relatie en de tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties, teneinde te verzekeren dat deze overeenkomen met de kennis die de instelling heeft van de cliënt en de uiteindelijke belanghebbende, van hun risicoprofiel, met, in voorkomend geval, een onderzoek naar de bron van hun vermogen.

Ten overvloede zij opgemerkt dat de onderdelen c en d slechts toepassing zullen vinden bij het aangaan en voortzetten van een zakelijke relatie.

De betekenis van de begrippen “identificatie” en “verificatie van de identiteit” is in de toelichting op artikel 1 reeds ter sprake gekomen. Aansluitend kan worden opgemerkt dat de identificatie- en verificatieplicht het openen en aanhouden van anonieme rekeningen of op fictieve namen gestelde rekeningen in feite uitsluit. Dit effect wordt ook beoogd door de regering, aangezien aan het gebruik van dergelijke rekeningen onaanvaardbare risico’s voor witwassen en terrorismefinanciering kleven. Het verbieden van dergelijke rekeningen is dan ook één van de basisverplichtingen van Aanbeveling 5.

De identificatie van de uiteindelijk belanghebbende en de verificatie van diens identiteit is de tweede handeling die in het kader van de toepassing van het cliëntenonderzoek verricht moet worden. Daarbij dient een dienstverlener redelijke maatregelen te treffen die hem in staat stellen om de identiteit van de uiteindelijke belanghebbende zodanig te verifiëren dat hij overtuigd is van de identiteit van die uiteindelijke belanghebbende. Deze maatregelen dienen gericht te zijn op het achterhalen van de identiteit van de natuurlijke personen die een controlerend belang uitoefenen of die deel uitmaken van het feitelijke bestuur (“mind and management”) van de cliënt. Dit laatste zal zich met name voordoen bij rechtspersonen en daarmee vergelijkbare entiteiten.

De verplichting tot vaststelling van het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie is opgenomen om de dienstverleners in staat te stellen eventuele risico’s in te schatten die het aangaan van een dergelijke relatie met een cliënt oplevert. Dit impliceert een plicht voor de dienstverleners om informatie in te winnen over het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie. Een deel van de benodigde informatie zal doorgaans naar voren komen tijdens het contact voorafgaand aan de zakelijke relatie. Ook uit de door de cliënt afgenomen diensten of producten zal blijken wat het doel van de relatie is. Aanvullende vragen van de instelling kunnen zich richten op het verkrijgen van helderheid over de gebruiker van het product of de afnemer van de dienst. Op basis van deze informatie wordt in sommige gevallen al duidelijk wie de uiteindelijk belanghebbende is of in welke mate nader onderzoek vereist is om de uiteindelijk belanghebbende te achterhalen. In de praktijk zullen dienstverleners bij het aangaan van een zakelijke relatie zelf al informeren naar het doel van de relatie, omdat ze daarin inzicht willen hebben om te komen tot een goede dienstverlening en om het bedrijfsrisico te beperken.

Onderdeel d betreft de doorlopende controle ofwel “ongoing due diligence” op de zakelijke relatie en de tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties. Deze controle dient te verzekeren dat de bij de dienstverlener aanwezige gegevens en inlichtingen overeenkomen met de kennis welke die dienstverlener heeft van de cliënt en van zijn risicoprofiel met, in voorkomend geval, een onderzoek naar de bron van het vermogen. Onder het laatste dient niet alleen te worden verstaan het bij de dienstverlener aanwezige vermogen maar ook elders aanwezige vermogen.

Het tweede lid regelt een bijzondere situatie, namelijk de toepassing van cliëntenonderzoek door een onroerend goed-makelaar. Overeenkomstig de FATF Methodologie 2004 dient dit onderzoek niet alleen betrekking te hebben op de cliënt van de onroerend goed-makelaar (doorgaans een verkoper van de onroerende zaak of het daarop rustend beperkte recht), maar ook op de wederpartij van die cliënt (doorgaans de koper van de onroerende zaak of het daarop rustend beperkte recht).

Ad artikel 4

Binnen het kader van het cliëntenonderzoek dient de dienstverlener na te gaan, of de natuurlijke persoon die voor hem verschijnt, voor zichzelf dan wel voor of ten behoeve van een derde optreedt. In het laatste geval dient de dienstverlener de identiteit van de vertegenwoordigende natuurlijke persoon vast te stellen en deze identiteit te verifiëren, alvorens hij overgaat tot verlening van de verzochte dienst. Om een volledig beeld te krijgen ten aanzien van de transactie c.q de zakelijke relatie, bepaalt het derde lid dat dienstverleners bij cliënten die rechtspersonen zijn, dienen na te gaan of de natuurlijke persoon die stelt namens een dergelijke rechtspersoon te handelen ook daartoe bevoegd is. Dit kan bijvoorbeeld door de overlegging van documenten te verlangen die de vertegenwoordigingsbevoegdheid aantonen of zelf informatie op te vragen of onderzoek te plegen met gebruikmaking van openbare bronnen zoals het handelsregister. In dit kader dient een dienstverlener ook de gegevens aangaande de rechtsvorm en de vertegenwoordiging van de cliënt-rechtspersoon vast te leggen.

Ad artikel 5

Het voorgestelde artikel 5 regelt de bijzondere situatie waarin een dienstverlener weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat de natuurlijke persoon die voor hem verschijnt, voor een derde optreedt. In verreweg de meeste gevallen zal deze derde de uiteindelijke belanghebbende bij de zakelijke relatie of de transactie zijn. Alsdan schrijft het eerste lid voor dat de dienstverlener redelijke maatregelen dient te treffen teneinde de identiteit van die derde te achterhalen en deze identiteit te verifiëren. Het tweede lid bevat bijzondere voorschriften ten aanzien van rechtspersonen die als derden in de zin van het eerste lid kunnen worden aangemerkt. In dat geval is het van belang dat de dienstverlener inzicht krijgt in de eigendom en de feitelijke zeggenschapsstructuur van de rechtspersoon én dat hij de natuurlijke persoon of personen, die over de uiteindelijke eigendom van of controle over de rechtspersoon beschikken, kan achterhalen. Op deze wijze zal de dienstverlener kunnen voldoen aan zijn ingevolge artikel 3, eerste lid, onderdeel b, bestaande verplichting om de uiteindelijke belanghebbende te identificeren en deze identiteit te verifiëren.

Het derde lid betreft de toepassing van cliëntenonderzoek bij trusts. In dat geval dient niet alleen de trustee (degene die het beheer en de beschikking voert over de in de trust ingebrachte vermogen) dan wel degene die doorslaggevende controle uitvoert over de trust te worden geïdentificeerd en de identiteit te worden geverifieerd, maar ook de settlor (degene die de trust in het leven heeft geroepen en zijn vermogen daarnaar heeft overgedragen) en de belanghebbenden (“beneficiaries”) bij het vermogen van de trust.

Ook bij de toepassing van het onderhavige artikel geldt dat de desbetreffende gegevens of inlichtingen verkregen kunnen worden uit openbare bronnen zoals een openbaar register, van de cliënt of uit andere betrouwbare bronnen.

Ad artikel 6

Artikel 6 regelt de gevallen waarin financiële en aangewezen niet-financiële dienstverleners het cliëntenonderzoek dienen toe te passen. De in het eerste lid genoemde gevallen hebben betrekking op de financiële dienstverleners en zijn ontleend aan de Methodologie 2004, in het bijzonder essentieel criterium 5.2, en behoeven hier geen nadere bespreking.

Het tweede lid betreft de door de aangewezen niet-financiële dienstverleners verrichte activiteiten en werkzaamheden ten aanzien waarvan het cliëntenonderzoek toegepast dient te worden. Deze zijn ontleend aan de Aanbevelingen 12 en 16. Onderdeel b beschrijft de situaties waarin vrije beroepsbeoefenaren (advocaten, notarissen, belastingadviseurs, accountants en daarmee gelijk te stellen beroepsbeoefenaars) cliëntenonderzoek dienen toe te passen. Bijzondere aandacht zij daarbij gevraagd voor de woorden “in of vanuit Aruba verrichten van één of meer van de navolgende activiteiten of werkzaamheden”. Overigens komen zij ook voor in het eerste lid en de onderdelen a en c van het tweede lid. Hiermee wordt uitdrukkelijk vastgelegd dat ook activiteiten of werkzaamheden die ten behoeve van in het buitenland gevestigde cliënten worden verricht, onder de werking van dit onderdeel vallen. Onderdeel c is bedoeld voor onroerend goed-makelaars. Volledigheidshalve zij hierbij herhaald dat het cliëntenonderzoek zowel ten aanzien van de cliënt als van de wederpartij van de cliënt dient te worden toegepast. Onderdeel d ziet toe op de activiteiten en werkzaamheden van trustkantoren; verwezen zij in dit verband naar de pagina 9 van deze memorie van toelichting. Met betrekking tot de onderdelen e en f zij nog het volgende opgemerkt. In beide onderdelen wordt gerept van contante transacties gelijk aan of boven een bepaald drempelbedrag. Ten aanzien van contante transacties die een waarde vertegenwoordigen die onder deze drempelbedragen liggen, heeft dus geen cliëntenonderzoek te worden toegepast. Voor de goede orde zij eraan herinnerd dat het begrip “transactie” mede betrekking heeft op een samenstel van handelingen, dat wil zeggen meerdere handelingen waartussen een verband bestaat of kan bestaan. Hiermee wordt het zogenaamde “smurfen” ondervangen waarbij getracht wordt om het cliëntenonderzoek (en de meldingsplicht) te omzeilen door gebruikmaking van transactiebedragen die onder de vastgestelde drempel liggen. Voorts zij opgemerkt dat een casino het cliëntenonderzoek zodanig dient toe te passen waardoor de verkregen informatie ten aanzien van een bepaalde cliënt gerelateerd kan worden aan de transacties welke die cliënt in het casino uitvoert. Voorbeelden van transacties zijn de aanschaf of omwisseling in contanten van

speelpenningen (“chips” of “tokens”), het openen van rekeningen, het uitvoeren van girale overboekingen en het omwisselen in of van buitenlandse valuta.

Het derde lid hangt samen met de keuze in het onderhavige ontwerp voor een risico-georiënteerde benadering bij de toepassing van het cliëntenonderzoek. Deze benadering houdt onder meer in dat het de dienstverleners binnen zekere grenzen vrij staat om het cliëntenonderzoek naar eigen inzichten in te richten, zolang het met het cliëntenonderzoek beoogde resultaat behaald wordt. In de praktijk kan dit ertoe leiden dat de wijze van uitvoering van cliëntenonderzoek per soort dienstverlener sterk gaat verschillen. Een grote internationaal opererende financiële onderneming zal geavanceerde software gebruiken die haar in staat stelt om bij de grote hoeveelheid transacties die zij verwerkt aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Voor een aangewezen niet-financiële dienstverlener met een beperkt werkgebied, ligt het gebruik van dergelijke middelen minder voor de hand. Binnen een bepaalde beroepsgroep kunnen er ook verschillen bestaan die veroorzaakt worden door verschillen in de grootte van de instelling, het cliëntenbestand en de dienstverlening die wordt aangeboden. Voorts zij erop gewezen dat dienstverleners niet verplicht zijn om een bepaalde cliënt steeds weer te identificeren en diens identiteit te verifiëren wanneer deze om de verrichting van een transactie verzoekt. Een dienstverlener kan afgaan op het resultaat van een reeds verricht cliëntenonderzoek ten aanzien van deze cliënt, tenzij er nadien twijfels ontstaan over de betrouwbaarheid van de verkregen gegevens en inlichtingen. Voorbeelden hiervan zijn het ontstaan van vermoedens van witwassen of terrorismefinanciering en opvallende wijzigingen in het gebruik van een cliëntenrekening die niet passen in het beeld dat de dienstverlener heeft van de cliënt. Uitgaande hiervan bepaalt het derde lid dat een dienstverlener het cliëntenonderzoek dient af te stemmen op de risicogevoeligheid voor witwassen of terrorismefinanciering van het type cliënt, zakelijke relatie, product of transactie. Daartoe dient de dienstverlener een risicoprofiel van de cliënt en de uiteindelijke belanghebbende op te stellen, waarin aan de hand van de toepasselijke omstandigheden en eigen waarnemingen een beschrijving wordt gegeven van de gevoeligheid van de cliënt voor witwassen en terrorismefinanciering.

Het vierde lid is opgenomen om bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, nader invulling te geven aan de vereisten van Special Aanbeveling VII. Deze Aanbeveling heeft betrekking op de geldelijke overmakingen (“wire

transfers”) door financiële dienstverleners en bepaalt ten eerste dat landen maatregelen dienen te treffen, die van financiële dienstverleners – geldtransactiebedrijven daarbij inbegrepen – verlangen dat zij nauwkeurige en bruikbare informatie over degene die de geldelijke overmaking laat uitvoeren (de zogenaamde originator), met de geldelijke overmaking en daarmee verband houdende mededelingen meestuurt. Tot de informatie behoren met name de naam, het adres en rekeningnummer van degene die de geldelijke overmaking laat uitvoeren. In verband hiermee dienen deze dienstverleners ook erop toe te zien dat de informatie in kwestie door de gehele overmakingsketen bij de geldelijke overmaking of de daarmee verband houdende mededelingen blijft. Ten tweede dient verzekerd te worden dat dezelfde financiële dienstverleners extra waakzaam zijn ten aanzien van geldelijke overmakingen waarbij geen of onvolledige informatie beschikbaar is over degene die de geldelijke overmaking laat uitvoeren. De nadere uitvoering hiervan vereist specifieke en gedetailleerde voorschriften die het beste op een lager niveau vastgesteld kunnen worden. De in de Methodologie 2004 opgenomen essentiële criteria voor de toepassing van Speciale Aanbeveling VII zullen daarbij als leidraad fungeren.

Ad artikel 7

Artikel 7 sluit in feite aan op de in artikel 3, onderdeel d, neergelegde verplichting tot toepassing van doorlopende controle op zakelijke relaties. Ten aanzien van de gegevens en inlichtingen, die in het kader van een cliëntenonderzoek verkregen zijn, in het bijzonder die welke betrekking hebben op cliënten, uiteindelijke belanghebbenden of zakelijke relaties die een hoger risico voor witwassen of terrorismefinanciering inhouden, is het wenselijk dat deze bijgewerkt en relevant zijn.

Ad artikel 8

Het eerste lid van het onderhavige artikel handhaaft het reeds in de LID neergelegde uitgangspunt dat de identificatie voor de aanvang van de

dienstverlening dient plaats te vinden. Met het oog op de strekking van het onderhavige ontwerp wordt dit uitgangspunt uitgebreid naar de verificatie van de identiteit vóór het aangaan van een zakelijke relatie of het verrichten van een individuele transactie. Het tweede lid nuanceert dit uitgangspunt ten aanzien van een aantal in de onderdelen a tot en met d genoemde gevallen door toe te staan dat het identificatie- en verificatieproces na het aangaan van de zakelijke relatie wordt voltooid. Het doel ervan is te voorkomen dat de normale zakelijke dienstverlening onnodig wordt verstoord door het identificatie- en verificatieproces. Daarbij dient wel steeds voldaan te zijn aan twee voorwaarden, namelijk dat de toepassing alleen plaats vindt in situaties met een laag risico en dat de identificatie en verificatie zo spoedig mogelijk na het eerste contact wordt voltooid. Voorbeelden van dergelijke uitzonderingssituaties zijn telefonische verzoeken om dienstverlening aan juridische beroepsbeoefenaren en het adviseren door banken van cliënten voordat de identificatie ten aanzien van een geopende bankrekening is afgerond.

Ad artikel 9

Artikel 8 van de LID verbiedt een dienstverlener een dienst te verlenen, indien de identiteit van de cliënt niet op de bij die landsverordening voorgeschreven wijze is vastgesteld. Het eerste lid van het onderhavige artikel neemt dit essentieel verbod over, zij het dat het nu een ruimer toepassingsbereik krijgt, namelijk dat geen zakelijke relatie kan worden aangegaan of een transactie kan worden uitgevoerd, indien de dienstverlener geen cliëntenonderzoek heeft verricht, hij niet in staat is om het cliëntenonderzoek uit te voeren (bijvoorbeeld door een weigerachtige houding van de cliënt) of indien het cliëntenonderzoek niet heeft geleid tot het met artikel 3 beoogde resultaat, namelijk het verkrijgen van een zo volledig mogelijk beeld van de cliënt en de uiteindelijke belanghebbende in het kader van de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Anders kan immers sprake zijn van een onaanvaardbaar risico op witwassen of terrorismefinanciering. Als voorbeeld kan worden genoemd een rechtspersoon die deel uitmaakt van een moeilijk te doorgronden structuur van internationale vennootschappen.

In het verlengde van het eerste lid draagt het tweede lid de dienstverlener, die na het aangaan van een zakelijke relatie niet langer kan voldoen aan het cliëntenonderzoek, op om deze zakelijke relatie onverwijld te beëindigen. Hiervan zal vooral sprake zijn indien niet langer voldaan kan worden aan het vereiste van ongoing due diligence, bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel d.

Ad artikel 10

Het onderhavige artikel opent de mogelijkheid van een vereenvoudigd cliëntenonderzoek ofwel “simplified due diligence” voor een aantal in het eerste lid genoemde gevallen, waarvan algemeen aanvaard is dat zij een lager risico op witwassen of terrorismefinanciering inhouden. Dit lager risico hangt samen met de aard van de cliënt, de zakelijke relatie of de transactie. Zo kan het zijn dat de informatie over de cliënt en de uiteindelijke belanghebbende openbaar is of dat er elders in de nationale wet- en regelgeving adequate mechanismen aanwezig zijn die de identificatie- en verificatie van de cliënt en de uiteindelijke belanghebbende waarborgen. Het wordt aan de dienstverleners zelf overgelaten om de mate van het verminderde cliëntenonderzoek vast te stellen. Daartoe dient de dienstverlener wel voldoende gegevens te verzamelen en periodieke onderzoeken te verrichten. Hierin voorziet het tweede lid van het onderhavige artikel. Als voorbeeld kan worden genoemd het aangaan van een zakelijke relatie of de verrichting van een transactie ten behoeve van de overheid. In dit geval is het niet zinvol en dus niet noodzakelijk om de identiteit van de uiteindelijke belanghebbende vast te stellen en vervolgens deze identiteit te verifiëren.

De in de onderdelen a, ten 1° tot en met 6°, en b, ten 1° tot en met 3°, vermelde gevallen zijn ontleend aan essentieel criterium 5.9 van de Methodologie 2004. Ten 6° heeft in feite betrekking op de Staat der Nederlanden, de rechtspersoonlijkheid bezittende bestuurlijke entiteiten van Nederland, zoals gemeenten, provincies en het openbare lichaam BES, de bij Nederlandse wet ingestelde publieke entiteiten met rechtspersoonlijkheid, alsmede het Land Curaçao en het Land Sint Maarten, alsmede de in Curaçao en in Sint Maarten bij wet ingestelde publieke entiteiten met rechtspersoonlijkheid.

Voor de goede orde zij opgemerkt dat het toepassen van verminderd cliëntenonderzoek niet toegestaan is, indien de cliënt, zakelijke relatie of transactie een hoger risico op witwassen of terrorismefinanciering met zich brengt of indien er aanwijzingen zijn dat de cliënt betrokken is bij witwassen of terrorismefinanciering. Het derde lid legt dit duidelijkheidshalve vast. Alsdan dient artikel 6, eerste lid, onderdelen d en f, respectievelijk het tweede lid, onderdeel g, onverkort toegepast te worden.

Ad artikel 11

Het onderhavige artikel regelt het tegenovergestelde geval van het verminderde cliëntenonderzoek, namelijk het verscherpte cliëntenonderzoek ofwel “enhanced due diligence”. Dit artikel bevat het algemene kader voor de toepassing van het verscherpte cliëntenonderzoek, terwijl de artikelen 12 en 13 nadere uitwerkingen bevatten ten aanzien van bijzondere situaties waarbij verscherpt cliëntenonderzoek vereist kan zijn. Voorts kan met betrekking tot het aangaan van correspondent-bankrelaties door banken worden verwezen naar de artikelen 17 en 18 van het onderhavige ontwerp.

Het verscherpte cliëntenonderzoek dient steeds te worden verricht, indien en naar gelang een zakelijke relatie of transactie naar hun aard een hoger risico op witwassen of terrorismefinanciering met zich brengt. Van belang hierbij is dat dienstverleners maatregelen nemen die hen ten eerste staat stellen om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de hogere risico’s en ten tweede deze risico’s te mitigeren. Het verscherpte cliëntenonderzoek dient zowel voorafgaand aan de zakelijke relatie of de transactie, als gedurende de zakelijke relatie te worden verricht. De in de onderdelen a tot en met e genoemde gevallen zijn ontleend aan essentieel criterium 5.8 van de Methodology 2004, dat weer gebaseerd is op het internationaal gezaghebbende Basel CDD Paper. Het betreft hier overigens een niet-limitatieve opsomming (vide de woorden “in ieder geval” in de tweede volzin van de aanhef): dienstverleners kunnen andere situaties aanmerken voor verscherpt cliëntenonderzoek. De onderdelen f, g en h betreffen achtereenvolgens landen en jurisdicties die niet of onvoldoende voldoen aan de FATF-normen, PEP’s en correspondent-bankrelaties. Deze zullen hieronder nader worden toegelicht. Ten aanzien van onderdeel f zij nog in het bijzonder

opgemerkt dat de daarin gebruikte woorden “internationaal gangbare normen voor de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering” betrekking hebben op de 40 + 9 FATF Aanbevelingen, de daarbij behorende Interpretative Notes en de Methodologie 2004. Aangezien deze documenten voortdurend aangepast worden vanwege onder meer internationale ontwikkelingen en gebeurtenissen, acht de regering het niet raadzaam om een letterlijke verwijzing ernaar in de wet op te nemen.

Ad artikel 12

Artikel 12 heeft betrekking op zakelijke relaties met en transacties ten behoeve van PEP's, naaste familieleden van PEP's en geassocieerden van PEP's, en strekt ter uitvoering van Aanbeveling 6. Dergelijke relaties en transacties vereisen aanvullende maatregelen omdat deze een grotere kans op reputatieschade en andere risico's met zich meebrengen voor dienstverleners. Daarnaast vergt dienstverlening aan PEP's, hun naaste familieleden en geassocieerden bijzondere aandacht in het kader van het internationale streven inzake de bestrijding van corruptie. In de toelichting op artikel 1 is reeds een aantal voorbeelden van PEP's genoemd. Er zij tevens eraan herinnerd dat onder PEP in de zin van het onderhavige ontwerp niet alleen buitenlandse personen vallen, maar ook lokale personen. Ook worden directe familieleden en geassocieerden van de lokale en buitenlandse PEP's als zodanig aangemerkt, waardoor ook ten aanzien van deze personen de additionele CDD-maatregelen als omschreven in het onderhavige artikel toegepast dienen te worden.

Aldus schrijft het eerste lid voor dat een dienstverlener over op risicobepaling gerichte procedures dient te beschikken om vast te stellen, of een cliënt, een potentiële cliënt of een uiteindelijke belanghebbende een politiek prominente persoon ofwel een PEP is. Tevens dient een dienstverlener te beschikken over procedures voor de vaststelling van de bron van het vermogen van cliënten en uiteindelijke belanghebbenden die op grond van de eerste volzin als politiek prominente personen zijn aangemerkt. Dergelijke procedures dienen een dienstverlener in staat te stellen om bij zakelijke relaties of transacties met deze PEP's aanvullende maatregelen te nemen in het kader van het verscherpte cliëntenonderzoek. Deze maatregelen dienen op een risicogeorïenteerde wijze te

worden toegepast door de dienstverleners. Behalve de regels die zijn gesteld bij het onderhavige ontwerp, zal de dienstverlener in zijn interne procedures afwegingen dienen te maken over de risico's van een bepaald product die de PEP afneemt. In het geval een PEP een risicovol product afneemt (zoals private banking), zal de dienstverlener de PEP aan een strengere controle moeten onderwerpen. Om uit te maken of een bepaalde cliënt een PEP is, kan een dienstverlener bepaalde bronnen raadplegen (zoals World-Check of algemeen toegankelijke bronnen op het Internet) of informatie inwinnen bij een collega-dienstverlener in het land waar de betreffende PEP vandaan komt. Voor de grotere instellingen met een aanzienlijk (internationaal) cliëntenbestand, kan het efficiënt zijn om gebruik maken van lijsten die door enkele commerciële organisaties worden aangeboden. In lijn met de risicogeoriënteerde benadering is ook met betrekking tot PEP's van belang dat een instelling redelijke inspanningen treft om een PEP te herkennen en te identificeren. Daarnaast dient de instelling over procedures te beschikken om de bron van het vermogen vast te stellen van de cliënten en uiteindelijke belanghebbenden die als PEP zijn aangemerkt. Onder bron van vermogen dient te worden het totale vermogen van de PEP (source of wealth). Dit omvat het vermogen dat in het kader van (verzochte) dienstverlening aan de dienstverlener is aangeboden (source of funds). Aan de hand van (bijvoorbeeld) vragen aan de PEP en het verzoeken van een verklaring betreffende de eigendommen van de PEP, kan de dienstverlener de herkomst van het vermogen vaststellen.

Het tweede lid regelt de toetsing van PEP's voordat de zakelijke relatie wordt aangegaan of de transactie wordt verricht. Het schrijft ten eerste voor dat de beslissing tot het aangaan van de zakelijke relatie slechts genomen of goedgekeurd wordt door personen die belast zijn met de algehele leiding van de dienstverlener. Tot personen die belast zijn met de algehele leiding van de dienstverlener kunnen worden gerekend de bestuurders en degenen die het dagelijks beleid van de dienstverleners bepalen of medebepalen. Hiermee wordt aangesloten op het begrip "senior management" uit Aanbeveling 6. Ten tweede schrijft dit lid voor dat dienstverleners, in geval van een zakelijke relatie met een PEP, doorlopende controle uitvoeren op deze zakelijke relatie.

Het derde lid regelt de bijzondere situatie waarbij een cliënt of uiteindelijke belanghebbende na de aanvang als een PEP wordt aangemerkt. Alsdan kan de zakelijke relatie slechts worden voortgezet na bekomen

goedkeuring van de personen die belast zijn met de algehele leiding van de dienstverlener. Dit houdt in dat de dienstverlener de zakelijke relatie opnieuw moet bezien onder toepassing van de procedures, bedoeld in het eerste lid, hetgeen dient uit te monden in een beslissing over de voortzetting van de zakelijke relatie in kwestie.

Het vierde lid bepaalt dat een cliënt, potentiële cliënt of uiteindelijke belanghebbende die een PEP is, alsmede hun directe familieleden en naaste geassocieerden, tot vijf jaar nadat de cliënt, potentiële cliënt of uiteindelijke belanghebbende opgehouden heeft de desbetreffende vooraanstaande publieke functie te bekleden, als een PEP wordt aangemerkt. De voorschriften van het onderhavige artikel en van artikel 11 blijven dientengevolge gedurende deze periode van toepassing op een dergelijke persoon. Zodoende kunnen transacties die voortbouwen op een zakelijke relatie, die is aangegaan gedurende de tijd dat de vooraanstaande publieke functie werd bekleed, of die verband houden met gedurende deze tijd verkregen of vermeerderde vermogen, verscherpt gevolgd worden.

Ad artikel 13

Het eerste lid van het onderhavige artikel verlangt van dienstverleners dat zij bijzondere aandacht besteden aan twee situaties:

- a. zakelijke relaties en transacties met natuurlijke personen, rechtspersonen en trusts die afkomstig zijn van landen of jurisdicties die niet of onvoldoende voldoen aan de internationaal gangbare normen op het gebied van de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering;
- b. alle complexe en ongebruikelijk grote transacties en aan alle ongebruikelijke kenmerken van transacties die geen verklaarbaar economisch of legaal doel hebben

De eerste situatie hangt samen met de uitvoering van Aanbeveling 21, de tweede met Aanbeveling 11.

Aanbeveling 21 schrijft voor dat financiële instellingen bijzondere aandacht dienen te schenken aan zakelijke relaties en transacties met personen, met inbegrip van ondernemingen en financiële instellingen, afkomstig uit landen die de FATF-Aanbevelingen niet of onvoldoende naleven. In verband hiermee worden momenteel door zowel de Bank als het Meldpunt regelmatig kennisgevingen gezonden naar de onder hun toezicht gestelde dienstverleners, waarin bijzondere aandacht wordt gevraagd voor zakelijke relaties met landen en jurisdicties, waarvan door de FATF is vastgesteld dat zij vanwege hun gebrekkige AML/CFT-systemen voor het internationale financiële systeem een risico opleveren voor witwassen en terrorismefinanciering. In de kennisgevingen worden ook de maatregelen genoemd die de dienstverleners in acht moeten nemen om de hogere risico's voor witwassen en terrorismefinanciering, die voortvloeien uit zakelijke relaties of transacties met personen of instellingen uit deze landen, te mitigeren. Dit systeem zal op grond van het tweede lid door de Bank worden voortgezet.

Aanbeveling 11 heeft betrekking op complexe, ongebruikelijk grote transacties en alle ongebruikelijke kenmerken van transacties zonder klaarblijkelijk economisch of duidelijk legaal doel. Voorbeelden van zulke transacties of kenmerken van transacties zijn omvangrijke transacties in vergelijking met de zakelijke relatie, transacties die bepaalde limieten te boven gaan, zeer hoog gebruik van een rekening ten opzichte van het daarop aanwezige saldo en transacties die niet passen binnen het gebruikelijke transactiepatroon van de rekening.

Het tweede lid hangt samen met de krachtens het eerste lid te besteden bijzondere aandacht. Indien een dienstverlener redelijkerwijs kan vermoeden dat een transactie met een natuurlijke persoon, rechtspersoon of trust die afkomstig is uit een land of jurisdictie als bedoeld in het eerste lid, geen verklaarbaar economisch of legaal doel heeft, of indien het betreft complexe en ongebruikelijk grote transacties of transacties die geen verklaarbaar economisch of legaal doel hebben, dient de dienstverlener de achtergrond en het doel van die transactie te onderzoeken. Op deze wijze kan de dienstverlener een nadere inschatting maken van de risico's die verbonden zijn aan de zakelijke relatie of transactie, en beslissen of de zakelijke relatie voortgezet of de transactie verricht kan worden, of dat toepassing dient te worden gegeven aan artikel 9 van het onderhavige ontwerp.

De bevindingen van het bovenbedoelde onderzoek dienen schriftelijk te worden vastgelegd. Zodoende kunnen ze beschikbaar zijn ten behoeve van de bevoegde autoriteiten zoals de Bank en het Openbaar Ministerie. In verband hiermee bepaalt het derde lid dat deze bevindingen tenminste tien jaar dienen te worden bewaard. Dit is gelijk aan de algemene bewaartermijn voor de gegevens en inlichtingen die verkregen worden uit hoofde van de toepassing van het cliëntenonderzoek en de meldingsplicht.

Ad artikel 14

Artikel 14 vereist van dienstverleners dat zij beschikken over adequate procedures die gericht zijn op de voorkoming van misbruik van nieuwe technologische ontwikkelingen en instrumenten ten behoeve van witwassen en terrorismefinanciering. Deze procedures dienen zich in het bijzonder te richten op de risico's die voortvloeien uit zakelijke relaties en transacties waarbij de cliënt niet fysiek aanwezig is. Aangezien het ook hier een geval van verscherpt cliëntenonderzoek betreft, is artikel 11, eerste lid, tweede volzin van toepassing. Dientengevolge dienen de procedures toe te zien op zowel het aangaan van de zakelijke relatie als de toepassing van doorlopende controle. Als voorbeelden van zakelijke relaties en transacties die onder de werking van het onderhavige artikel vallen, kunnen worden genoemd elektronisch bankieren via het Internet, de uitgifte van zogenaamde pre-paid value cards en het gebruik van geldautomaten. De daarvoor benodigde procedures kunnen betrekking hebben op de waarmerking van de overgelegde identificatiedocumenten, de overlegging van additionele gegevens en inlichtingen ter aanvulling van die welke krachtens het reguliere cliëntenonderzoek vereist zijn en de realisering van afzonderlijk contact met de cliënt.

Ad artikel 15

Het onderhavige artikel biedt de mogelijkheid om de in artikel 3, onderdelen a tot en met c, neergelegde elementen van het cliëntenonderzoek te

laten verrichten door een derde en (dientengevolge) het resultaat hiervan te gebruiken bij het aangaan van zakelijke relaties of het verrichten van transacties. Dit is van belang voor bijvoorbeeld de aanvaarding van cliënten door een levensverzekeraar die door een assurantiebemiddelaar worden aangedragen en waarbij het cliëntenonderzoek reeds door de assurantiebemiddelaar is verricht. De toepassing van deze mogelijkheid laat onverlet de eigen verantwoordelijkheid van de gebruikende dienstverlener om te voldoen aan artikel 3, onderdelen a tot en met c. In wezen betekent dit dat de gebruikende dienstverlener over de krachtens artikel 3, onderdelen a tot en met c, vereiste gegevens en inlichtingen dient te beschikken, alvorens de zakelijke relatie aan te gaan of de transactie te verrichten. De gebruikende dienstverlener dient dan ook erop toe te zien dat deze gegevens en inlichtingen onverwijld aan hem worden overgelegd.

Voor het overige kan worden opgemerkt dat het onderhavige artikel niet van toepassing is op situaties waarbij een derde voor rekening van de dienstverlener – bijvoorbeeld op grond van een uitbestedingsovereenkomst – het cliëntenonderzoek verricht. Een dergelijk cliëntenonderzoek kan immers worden aangemerkt als een cliëntenonderzoek van de dienstverlener zelf. Evenmin vallen onder dit artikel zakelijke relaties of transacties tussen financiële dienstverleners ten behoeve van hun cliënten, aangezien deze reeds onder de bepalingen inzake het reguliere cliëntenonderzoek en correspondent-bankrelatie vallen.

Het tweede lid is opgenomen om de Bank in staat te stellen de toepassing door dienstverleners te beoordelen.

Ad artikel 16

Artikel 16 betreft de introductie van cliënten door onder toezicht van de Bank gestelde dienstverleners en vrije beroepsbeoefenaren, bedoeld in ten 1° of 2° van de definitie van het begrip “niet-financiële dienstverlener” in artikel 1. Ten aanzien van deze cliënten kan de identificatie en verificatie achterwege blijven. Een dergelijke versoepeling is gerechtvaardigd, aangezien deze dienstverleners reeds onder een adequate vorm van toezicht staan. Als voorwaarde geldt daarbij wel dat de identiteit van de geïntroduceerde cliënt is vastgesteld en deze identiteit is geverifieerd overeenkomstig de voorschriften van

het onderhavige ontwerp of een daarmee overeenkomende wijze. Het staat de dienstverlener vrij om de manier bepalen hoe hij zich ervan vergewist dat de eerdere identificatie en verificatie heeft plaatsgevonden. Voorts dient de desbetreffende dienstverlener of aangewezen niet-financiële dienstverlener over alle identificatie- en verificatiegegevens en overige gegevens en bescheiden inzake de identiteit van de cliënt of de uiteindelijk belanghebbende te beschikken. Deze gegevens en bescheiden dienen onverwijld overlegd te worden.

Evenals bij artikel 15 geldt ook hier dat de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het gebruik van cliëntenonderzoekresultaten van derden steeds bij de gebruikende dienstverlener blijft.

Ad artikel 17

In het kader van hun werkzaamheden kan het voorkomen dat banken correspondent-bankrelaties aangaan met buitenlandse banken. Een correspondent-bankrelatie wordt in artikel 1, eerste lid, van het onderhavige ontwerp omschreven als een vaste relatie tussen een Arubaanse bank en een buiten Aruba gevestigde bank voor de afwikkeling van transacties of de uitvoering van opdrachten. Bij een correspondent-bankrelatie treedt een bank in feite op als agent voor een andere bank door het verzorgen van betalingen of het verrichten van andere diensten voor een cliënt van deze correspondent-bank. Vaak heeft de uitvoerende bank zelf geen relatie met deze cliënt waardoor zij geen cliëntenonderzoek uitvoert ten aanzien van deze cliënt. Om te voorkomen dat een Arubaanse bank het gevaar loopt misbruikt te worden voor het witwassen of terrorismefinanciering via dergelijke transacties, worden in de onderdelen a tot en met c handelingen beschreven die een dergelijke bank moet verrichten alvorens een correspondent-bankrelatie aan te gaan. Vanwege de gevoelige aard van deze samenwerkingsvorm bepaalt het tweede lid dat een correspondent-bankrelatie alleen wordt aangegaan na een daartoe strekkende beslissing van de personen die belast zijn met de gehele leiding van de bank. Het derde lid bevat bijzondere voorschriften voor het gebruik van transitrekeningen ofwel payable-

through accounts die door lokale banken in het kader van een correspondent-bankrelatie ter beschikking worden gesteld. Aangezien cliënten van de buitenlandse bank hierdoor rechtstreeks toegang verkrijgen tot de transitrekening, is het van belang dat de lokale bank op een snelle en efficiënte wijze de beschikking kan krijgen over de identiteit van de cliënt om zodoende de mogelijke risico's te kunnen beheersen.

Ad artikel 18

Het onderhavige artikel verbiedt correspondent-bankrelaties met shell banks. In internationaal verband is immers vastgesteld dat er aanzienlijke risico's verbonden zijn aan het aangaan en onderhouden van correspondent-bankrelaties met shell banks. Om deze reden bepaalt Aanbeveling 18 dan ook dat landen de vestiging of voortzetting van shell banks niet dienen goed te keuren en dat financiële instellingen het aangaan of voortzetten van correspondent-bankrelaties met shell banks dienen te weigeren. Deze aanbeveling bepaalt voorts dat financiële dienstverleners dienen te waken voor het aangaan van correspondent-bankrelaties met buitenlandse financiële instellingen die toestaan dat hun rekeningen worden gebruikt door shell banks. Het onderhavige artikel vormt hiervan de weerslag. Volledigheidshalve zij nog opgemerkt dat de regering voornemens is om de LTK uit te breiden met een bepaling die de vestiging van shell banks in Aruba nadrukkelijk zal verbieden. Hiermee zal het ter zake reeds gevoerde beleid van de Bank meteen worden geformaliseerd.

Ad artikel 19

Artikel 19 regelt de documenten, gegevens en inlichtingen die in het kader van het verificatieproces gebruikt dienen te worden. Het artikel maakt daarbij in de eerste tot en met het vijfde lid een onderscheid naar de aard van de cliënt. Het zesde lid maakt mogelijk dat bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld met betrekking tot het soort en de inhoud van de documenten, gegevens en inlichtingen.

Het eerste lid bepaalt dat de identiteit van een cliënt die een natuurlijke persoon is, geverifieerd dient te worden aan de hand van documenten, gegevens of inlichtingen uit betrouwbare en onafhankelijke bron. In tegenstelling tot de LID (vide artikel 3 ervan) wordt geen beschrijving gegeven van de benodigde documenten. Uit oogpunt van flexibiliteit is ervoor gekozen om deze op te nemen in de ministeriële regeling, bedoeld in het zesde lid. Zodoende kan sneller worden ingesprongen op de internationale ontwikkelingen op dit gebied.

Artikel 3, tweede lid, van de LID bepaalt ten aanzien van in het Koninkrijk gevestigde rechtspersonen dat een gewaarmerkt uittreksel uit het handelsregister of een notariële oprichtingsakte gebruikt dient te worden voor de identificatie van deze rechtspersonen. Hiervan wordt in het voorgestelde tweede lid afgezien. Dit lid bepaalt dat de identiteit van rechtspersonen naar Arubaans recht die hun zetel in Aruba hebben (en ingevolge dit laatste hun activiteiten in Aruba uitoefenen), geverifieerd dient te worden aan de hand van documenten, gegevens of inlichtingen uit betrouwbare en onafhankelijke bron. Hetzelfde geldt overigens voor buitenlandse rechtspersonen die in Aruba gevestigd zijn en dus alhier hun activiteiten uitoefenen. Hiertoe is besloten nu in de praktijk is gebleken dat niet altijd kan worden afgegaan op de in de uittreksels vermelde informatie. Dit is met name het geval bij uittreksels die uit het Arubaanse handelsregister worden verstrekt. Dit is weer het gevolg van het feit dat het Arubaanse handelsregister, vanwege de verouderde opzet en de afwezigheid van sanctiemogelijkheden, niet in staat is om onder alle omstandigheden nauwkeurige en betrouwbare informatie te leveren over rechtspersonen. Voorts acht de regering het niet langer noodzakelijk dat uitgebreid wordt beschreven welke gegevens in de notariële akte dient te worden opgenomen, aangezien dit in de praktijk reeds plaatsvindt. Overigens hoeven in Aruba niet alle rechtspersonen bij notariële akte te worden opgericht. Ten aanzien van de vereniging met rechtspersoonlijkheid geldt dat haar statuten of reglementen niet in een notariële akte hoeven te worden vastgelegd; verwezen zij naar de artikelen 1666 en 1667 van het Burgerlijke Wetboek van Aruba. Daar komt nog bij dat de regering het rechtspersonenrecht op korte termijn ingrijpend wil herzien. Deze herziening zal plaats vinden door middel van invoering van Boek 2 in het Burgerlijk Wetboek van Aruba. Niet uit te sluiten valt dat dit ook consequenties zal hebben voor het document waarin de oprichting van een rechtspersoon wordt vastgelegd.

Ook ten aanzien van buitenlandse rechtspersonen die niet in Aruba zijn gevestigd (met andere woorden, niet in Aruba werkzaam zijn), wordt het vereiste van identificatie door middel van een authentieke akte of inschrijving in een handelsregister losgelaten. Zij wordt vervangen door verificatie door middel van betrouwbare en in het internationale verkeer gebruikelijke documenten, gegevens of inlichtingen, dan wel op basis van documenten, gegevens of inlichtingen die bij wet als geldig middel voor identificatie zijn erkend in de staat van herkomst van de cliënt; vide het derde lid. In sommige landen bestaat er namelijk geen officieel handelsregister, terwijl ook het verkrijgen van een authentieke akte (waaronder dus ook een notariële akte) niet altijd of slechts met grote moeite mogelijk is. Om aan deze problemen het hoofd te bieden, is in het tweede lid gekozen voor een flexibele benadering waarbij de dienstverlener kan verifiëren aan de hand van in het internationale verkeer gebruikelijke documenten. Een dienstverlener zal zelf aan de toezichthouder moeten kunnen aantonen dat het gerechtvaardigd was om op bepaalde documenten te vertrouwen. In beginsel kunnen dienstverleners in staat worden geacht om dergelijke afwegingen te maken, aangezien zij in het kader van het afdekken van het bedrijfsrisico zelf ook zal willen weten wie de cliënt is.

Het vierde lid verklaart het derde lid van overeenkomstige toepassing op een trustee en de persoon die anderszins effectieve zeggenschap uitoefent, de insteller van de trust en de uiteindelijke belanghebbenden bij het vermogen van de trust.

Het vijfde lid regelt de verificatie van de uiteindelijke belanghebbende. Qua bewoordingen sluit het aan op het voorgaande artikel. Vanwege de aard van het fenomeen uiteindelijke belanghebbende wordt het aangevuld met een onderzoeksplicht van de dienstverlener bij de verificatie van de identiteit van de uiteindelijke belanghebbende. Deze verificatie dient zodanig te zijn dat de dienstverlener overtuigd is van de identiteit van de belanghebbende. Alhoewel de nadruk daarbij ligt op de verificatie van buitenlandse uiteindelijke belanghebbende, is het onderhavige artikel ook van toepassing op binnenlandse uiteindelijke belanghebbenden. In dat geval kan verificatie plaatsvinden aan de hand van de documenten, bedoeld in het eerste lid. De bovenvermelde onderzoeksplicht is ook in dit geval van toepassing.

Het onderhavige artikel regelt de instelling, taken en het personeel van het Meldpunt, alsmede de toewijzing van werken, diensten en leveringen aan deze bijzondere overheidsdienst. Het zet de lijn voort die in 1995 is begonnen met de LMOT en sindsdien verfijnd is door middel van diverse wijzigingen van die landsverordening. Ten opzichte van de huidige situatie bevat het echter enige, deels belangrijke wijzigingen. Zo bepaalt onderdeel b van het eerste lid dat het Meldpunt niet alleen in overeenstemming met het bij of krachtens het onderhavige ontwerp bepaalde gegevens kan verstrekken, maar ook in overeenstemming met het bepaalde bij of krachtens andere landsverordeningen op het gebied van de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Als voorbeeld kunnen worden genoemd de gegevens die het Meldpunt verkrijgt als gevolg van de toepassing van artikel 8 van het Sanctiebesluit bestrijding terrorisme en terrorismefinanciering (AB 2010 no. 27). Voorts is geschrapt het geven van aanbevelingen voor de relevante bedrijfstakken omtrent de invoering van passende procedures voor interne controle en communicatie en andere te treffen maatregelen ter voorkoming van het gebruik van die bedrijfstakken voor witwassen en terrorismefinanciering. Deze taak zal immers overgedragen worden aan de Bank; verwezen zij naar artikel 48. In de plaats hiervan is in onderdeel e opgenomen het geven van voorlichting over de verschijningsvormen en de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Daarnaast is als uitdrukkelijke taak opgenomen het onderhouden van contacten met buitenlandse instanties die een vergelijkbare taak hebben als het Meldpunt. Deze taak is opgenomen vanwege het sterk toegenomen belang van internationale samenwerking – onder meer op de wijze als omschreven in Aanbeveling 40 - tussen de FIU's. Onderdeel g is opgenomen om het door de Bank op de meldingsplichtigen uit te oefenen toezicht te ondersteunen en effectief te doen zijn.

Ter benadrukking van de zelfstandige positie die het Meldpunt binnen de ambtelijke organisatie inneemt, bepaalt het tweede lid dat het een afzonderlijk en zelfstandig onderdeel is van het ministerie van de Minister. In zoverre wordt de huidige, in de artikelen 2 van de LMOT en 6 van de Landsverordening instelling ministeries (AB 2002 no. 33) geregelde situatie voortgezet. Deze artikelen bepalen dat het Meldpunt onder de Minister ressorteert, respectievelijk dat de

Minister belast is met de zorg voor (onder meer) het Meldpunt. Wèl komt de rol van de minister, belast met justitiële aangelegenheden, met betrekking tot de personele en budgettaire aangelegenheden van het Meldpunt te vervallen. Uit oogpunt van efficiency én gelet op de sinds enige jaren bestaande praktijk, acht de regering het namelijk wenselijk dat slechts de Minister verantwoordelijkheid draagt voor deze aangelegenheden.

Het derde lid legt de leiding van het Meldpunt in handen van een hoofd. Het bepaalt tevens dat de benoeming, schorsing en het ontslag van het hoofd en het overige personeel geschiedt nadat de hieronder te bespreken begeleidingscommissie daarover is gehoord. Deze hoorplicht voor de Minister is opgenomen ter waarborging van het zelfstandige functioneren van het Meldpunt.

Het vierde lid is overgenomen van artikel 3, tweede lid, van de LMOT en bepaalt dat de aanbestedingsvoorschriften van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72) niet van toepassing zijn ten aanzien van de toewijzing van werken, leveringen en diensten ten behoeve van het Meldpunt. Het is destijds opgenomen in de LMOT, aangezien het Meldpunt, evenals bijvoorbeeld de Veiligheidsdienst Aruba (vide daartoe artikel 32, eerste lid, van de Landsverordening Veiligheidsdienst Aruba), vanwege de aard van zijn werkzaamheden over specifieke apparatuur en ondersteuning dient te beschikken die slechts bij een selecte groep leveranciers verkrijgbaar is.

Ad artikel 21

Artikel 25 stelt de begeleidingscommissie voor het Meldpunt in. Dit orgaan heeft een adviserende en ondersteunende rol richting het Meldpunt en de Minister. Het bestaat uit vertegenwoordigers van de meest betrokken actoren uit de publiek sector op het gebied van AML/CFT. Aldus keert ook de begeleidingscommissie uit de LMOT terug in het onderhavige ontwerp, zij het met een meer beperkte taak- en samenstelling. In vergelijking met de LMOT zal de begeleidingscommissie geen rol hebben in de vaststelling van de begroting en de formatie van het Meldpunt. Voorts zullen de betrokken bedrijfstakken niet meer vertegenwoordigd zijn in de begeleidingscommissie. Hiermee wordt de schijn van ongewenste beïnvloeding van het functioneren van het Meldpunt door

de private sector – één van de kritiekpunten van de MER op het Arubaanse meldsysteem - vermeden.

Het eerste lid vormt de weerslag van het bovenstaande. Het omschrijft de taken van de begeleidingscommissie als het ter beschikking stellen aan het Meldpunt van haar kennis en deskundigheid en het desgevraagd of uit eigen beweging adviseren van de Minister over de inrichting en de uitvoering van de meldplicht, alsmede over de vaststelling van de indicatoren, bedoeld in artikel 26. Naast de hierboven reeds vermelde beëindiging van de vertegenwoordiging van de private sector, ondergaat de samenstelling van de begeleidingscommissie twee wijzigingen. Ten eerste zal de minister, belast met justitiële aangelegenheden, niet meer vertegenwoordigd zijn, aangezien de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het onderhavige ontwerp in haar geheel bij de Minister zal komen te liggen. Ten tweede wordt de Bank expliciet genoemd als lid van de begeleidingscommissie in plaats van de toezichhoudende autoriteiten voor de bedrijfstakken en beroepsgroepen die onder de werking van de meldingsplicht vallen. Na de inwerkingtreding van het onderhavige ontwerp zal de Bank immers de enige autoriteit zijn die belast is met het toezicht op de naleving van de meldingsplicht. Wel zal het mogelijk blijven om vertegenwoordigers van andere toezichhoudende autoriteiten voor dienstverleners te benoemen. Gedacht kan worden aan het toekomstige toezichhoudende orgaan voor casino's. Het derde en het vierde lid komen overeen met het huidige artikel 17, tweede en derde lid, van de LMOT en behoeven geen nadere bespreking. Het vijfde lid, eerste volzin, stelt de vergaderfrequentie van de begeleidingscommissie vast op twee keer per jaar met de mogelijkheid van additionele vergaderingen (door middel van het woord "tenminste"), zo de omstandigheden daartoe nopen. Ter benadrukking van de zelfstandige positie van de begeleidingscommissie bepaalt de tweede volzin dat de begeleidingscommissie haar eigen werkwijze bepaalt.

Het zesde lid, tenslotte, verleent de begeleidingscommissie de bevoegdheid om ten behoeve van een goede uitvoering van zijn taken gegevens en inlichtingen op te vragen bij het Meldpunt. Het Meldpunt is verplicht deze gegevens en inlichtingen te verstrekken. Ter bescherming van het vertrouwelijke karakter van de meldgegevens, bepaalt de derde volzin in feite dat persoonsgegevens die verband houden met de toepassing van de meldingsplicht, in geanonimiseerde vorm worden verstrekt.

In het kader van de toepassing van artikel 21, eerste lid, onderdeel a, van het onderhavige ontwerp, verkrijgt het Meldpunt gegevens en inlichtingen die verwerkt dienen te worden met het oog op de doelstelling van het meldstelsel, namelijk het ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering ontvangen, analyseren en zo nodig doormelden van ontvangen meldingen. Daartoe stelt het eerste lid het zogenaamde meldregister in dat door het Meldpunt zal worden gehouden. De LMOT voorziet door middel van artikel 4 ook in het bestaan van een meldregister dat door het Meldpunt wordt gehouden, maar door de Minister wordt beheerd. Uit dit meldregister kunnen ingevolge artikel 7 van de LMOT gegevens worden verstrekt aan bij landsbesluit aangewezen instanties binnen en buiten het Koninkrijk die een met het Meldpunt vergelijkbare taak hebben. De bij deze gegevensverstrekking toepasselijke voorwaarden zijn sinds 1999 vastgelegd in het Landsbesluit registerreglement meldpunt ongebruikelijke transacties. Voorgesteld wordt om het meldregister te handhaven, zij het met enige aanpassingen die verband houden met de sinds 1999 opgedane inzichten. Deze zijn terug te vinden in het eerste lid van het onderhavige artikel dat het meldregister instelt en de houderschap ervan in handen legt van het Meldpunt. Met dit laatste komt de beheerstaak van de Minister ten aanzien van dit register te vervallen. Naar het oordeel van de regering heeft een dergelijke taak geen praktisch nut en wekt het bovendien de onnodige schijn van beleidsbemoeyenis met de inhoud van en gegevensuitwisseling uit het meldregister.

Vanwege de bijzondere aard van de in het meldregister verwerkte gegevens, beperkt het tweede lid hun verstrekking tot de gevallen waarvoor bij of krachtens landsverordening regels zijn gesteld. Een voorbeeld van een dergelijk geval is de uitwisseling van gegevens met buitenlandse counterparts van het Meldpunt. De grondslag daarvoor wordt geboden door het derde lid van het onderhavige artikel. Deze bepaling is hierboven al aangestipt en schrijft voor dat bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, regels worden gesteld met betrekking tot de verstrekking aan instanties in of buiten het Koninkrijk, die een vergelijkbare taak hebben als het Meldpunt, van gegevens uit het meldregister, alsmede omtrent de voorwaarden waaronder de gegevensverstrekking plaatsvindt. In feite wordt hiermee artikel 7, eerste lid, van de LMOT

gehandhaafd, zonder evenwel de vereiste dat de instanties waaraan gegevens kunnen verstrekt bij landsbesluit aangewezen dienen te worden. Van het laatste is gebruik gemaakt om de jurisdicties aan te wijzen die FIU's hebben die lid zijn van de Egmont-groep. Gelet op de inmiddels opgedane ervaringen is een dergelijk vereiste niet langer noodzakelijk, te meer nu het Landsbesluit registerreglement meldplicht ongebruikelijke transacties voldoende waarborgen bevat voor een zorgvuldige gegevensuitwisseling tussen het Meldpunt en soortgelijke instellingen in het buitenland. Om dezelfde reden is ook het tweede lid van artikel 7 van de LMOT, dat voorschrijft dat het Meldpunt convenanten dient af te sluiten met vergelijkbare buitenlandse instellingen voordat van gegevensverstrekking aan deze instellingen sprake kan zijn, niet overgenomen.

Ad artikel 23

Het onderhavige artikel komt vrijwel geheel overeen met artikel 5 van de LMOT en is bedoeld om het Meldpunt zijn analysetaak als bedoeld in artikel 20, eerste lid, onderdeel a, van het onderhavige ontwerp naar behoren te laten uitvoeren. Dit geschiedt door het Meldpunt toegang te verlenen tot de registers en andere informatiebronnen van opsporingsinstanties en –ambtenaren en van toezichthoudende instanties. Het begrip “andere informatiebronnen” is het enige novum ten opzichte van artikel 5 van de LMOT en ziet toe op dossiers, rapporten en zogenaamde “zachte” informatie. Ook daarin vervatte informatie kan immers van belang zijn voor de analyse van ontvangen meldingen.

Ad artikel 24

Artikel 24 betreft de gegevens die het Meldpunt uit eigen beweging of op verzoek dient te verstrekken aan de opsporingsinstanties. Hieronder vallen onder meer de doormeldingen van het Meldpunt van door hem onderzochte en verdacht verklaarde ongebruikelijke transacties. De in dit artikel genoemde gegevens komen overigens overeen met die welke thans ingevolge artikel 6 van de LMOT verstrekt moeten worden.

Ad artikel 25

Het onderhavige artikel draagt de Minister op om indicatoren vast te stellen aan de hand waarvan wordt beoordeeld of een transactie wordt aangemerkt als een ongebruikelijke transactie. De vaststelling van indicatoren geschiedt bij ministeriële regeling en na overleg met het Meldpunt. De indicatorregelingen kunnen betrekking hebben op onderscheiden dienstverleners of categorieën transacties. Hiermee wordt het systeem zoals neergelegd in artikel 10 van de LMOT voortgezet. Centraal bij de melding van transacties staat het ongebruikelijke karakter van de transactie. Hierin onderscheidt het Arubaanse meldingssysteem zich van systemen waarin het verdachte karakter van een transactie voorop staat. De redenen hiervoor zijn in de algemene toelichting reeds uiteengezet.

Zoals hierboven in de algemene toelichting reeds is uiteengezet, zijn de indicatoren onderverdeeld in objectieve en subjectieve indicatoren. De objectieve indicatoren beschrijven een situatie waarin een transactie altijd moet worden gemeld, terwijl de subjectieve indicatoren betrekking hebben op persoonsgerelateerde feiten en omstandigheden van de cliënt. Ten opzichte van de LMOT wordt beoogd meer nadruk te leggen op het gebruik van subjectieve indicatoren voor de melding van ongebruikelijke transacties. Daarmee wordt de verantwoordelijkheid van de dienstverleners voor hun meldgedrag groter. Zij dienen zich vaker te buigen over de vraag of een transactie gemeld dient te worden omdat er mogelijk sprake is van witwassen of terrorismefinanciering. De indicatoren worden in het algemeen per sector vastgesteld. Voor instellingen die op grond van hun kennis en ervaring, of door de wijze waarop zij hun transactieverkeer hebben georganiseerd, in staat zijn een goede inschatting te maken van de mate van waarschijnlijkheid dat een transactie is gerelateerd aan witwassen of terrorismefinanciering, bestaat minder de noodzaak om objectieve indicatoren te hanteren.

Ingevolge het eerste lid, dient de melding van ongebruikelijke transacties onverwijld nadat het ongebruikelijke karakter van de transactie aan de dienstverlener bekend is geworden, plaats te vinden. Aldus wordt rekening gehouden met de situatie waarin de dienstverlener eerst na enige tijd het ongebruikelijke karakter van een transactie ontdekt. Het is immers voorstelbaar dat pas naar aanleiding van een tweede of derde transactie van een cliënt, de dienstverlener tot de conclusie komt dat de handelswijze van die cliënt mogelijk samenhangt met witwassen of terrorismefinanciering. Alsdan kan de eerder verrichte transactie ook in een ander daglicht komen te staan, waardoor deze binnen de bovengenoemde periode dient te worden gemeld. Voor de goede orde zij opgemerkt dat dit niet geldt voor transacties die op grond van een objectieve indicator hadden moeten worden gemeld. Immers, reeds het feit dat de transactie binnen de in de indicator geschetste situatie valt, geeft direct aanleiding tot melding.

Het tweede lid vermeldt de gegevens die zoveel mogelijk bij een melding dienen te worden verstrekt en waarmee nader onderzoek naar de transacties mogelijk wordt gemaakt. Het gaat daarbij om de identiteit van de cliënt en, voor zover mogelijk, ook de identiteit van de persoon ten behoeve van wie de transactie wordt uitgevoerd, de aard en het nummer van het identiteitsbewijs van de cliënt; de aard, het tijdstip en de plaats van de transactie, de omvang en de bestemming en de herkomst van de gelden, effecten, edelen metalen of andere waarden die bij een transactie betrokken zijn, de omstandigheden op grond waarvan de transactie als ongebruikelijk wordt aangemerkt, en indien het betreft een transactie met betrekking tot een zaak met een grote waarde, een omschrijving van de desbetreffende zaak. Opgemerkt zij dat deze gegevens reeds uit hoofde van toepassing van het cliëntenonderzoek bij de meldingsplichtige dienstverleners aanwezig zullen zijn.

Het derde lid biedt de mogelijkheid om desgewenst bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te bepalen dat nog andere gegevens in de melding dienen te worden betrokken.

Ad artikel 27

Artikel 27 is overgenomen van artikel 12 van de LMOT. Het eerste lid ervan voorziet in de bevoegdheid voor het Meldpunt om nadere gegevens of inlichtingen te vragen, naar aanleiding van een ontvangen melding. Het Meldpunt kan deze gegevens of inlichtingen vragen bij de degene de melding heeft gedaan. Met het woord “degene” wordt, overeenkomstig de bestaande praktijk, aangegeven dat het Meldpunt zich in eerste instantie zal richten tot de persoon die binnen de organisatie van de dienstverlener belast is met het doen van de meldingen (de in artikel 47, tweede lid, bedoelde persoon), hoewel de meldplicht als zodanig op de dienstverlener rust. In het verlengde hiervan heeft het Meldpunt de bevoegdheid om deze gegevens te vragen aan een andere dienstverlener (c.q. de bij hem werkzame persoon, bedoeld in artikel 47, tweede lid) die bij de transactie is betrokken. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn in het geval waarbij een rekening, waarop een saldo in geld, effecten, edele metalen of andere waarden kan worden aangehouden, is gecrediteerd of gedebiteerd via een andere financiële instelling. Een ander voorbeeld van een situatie waarin de melding niet afkomstig is van de dienstverlener waaraan informatie wordt gevraagd, is het geval waarin een nadere vraag wordt gesteld op basis van een melding van een in het buitenland verrichte transactie. Een verzoek van een buitenlandse FIU kan aanleiding geven tot een verzoek op grond van het eerste lid, indien een Arubaanse dienstverlener betrokken is bij de transacties waarover door de buitenlandse FIU informatie is verkregen.

Het tweede lid verplicht de dienstverlener om krachtens het eerste lid gevraagde inlichtingen aan het Meldpunt te verstrekken binnen de door het Meldpunt gestelde termijn, of mondeling indien er sprake is van een spoedeisend geval.

Het derde en het vierde lid verlenen bijzondere bevoegdheden aan het Meldpunt ten behoeve van het onderzoek van meldingen en de verrichting van bevestigingen. Ter verwezenlijking van een zo groot mogelijke effectiviteit van het meldstelsel,

acht de regering het in deze bijzondere gevallen wenselijk dat het Meldpunt zelf bepaalde maatregelen kan nemen. Duidelijkheidshalve zij opgemerkt dat hiermee geen afbreuk wordt gedaan aan de positie van de Bank als de enige toezichthoudende instantie ten aanzien van de naleving van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften. Het betreft hier immers bevoegdheden die uitsluitend bedoeld zijn om de verrichting van meldingen door diensverleners, bedoeld in artikel 26, respectievelijk de verschaffing van de gevraagde nadere gegevens en inlichtingen, bedoeld in het eerste lid van het onderhavige artikel, correct te laten verlopen, opdat het Meldpunt op een adequate wijze invulling kan geven aan zijn ontvangst- en analysetaak. Om deze reden bepalen zowel het derde als het vierde lid dat het Meldpunt de Bank in kennis dient te stellen van de toepassing van de daarin neergelegde bevoegdheden, zodat de laatstgenoemde instelling hiermee rekening kan houden bij de uitoefening van haar toezichtstaak. Aldus verleent het derde lid het hoofd van het Meldpunt de bevoegdheid om in twee bijzondere gevallen aanwijzingen te geven aan meldingsplichtige dienstverleners. Ten eerste betreft het meldingen die niet in overeenstemming met artikel 26, tweede lid, zijn gedaan. Voorbeelden hiervan zijn onvolledige meldingen en meldingen met evidente fouten zoals de vermelding van verkeerde persoonsgegevens. Ten tweede betreft het de onvolledige of geweigerde verstrekking van nadere gegevens en inlichtingen die overeenkomstig het eerste lid zijn gevraagd. In beide gevallen beoogt de aanwijzing te bereiken dat alsnog (correct) wordt voldaan aan de meldingsvoorschriften onderscheidenlijk een bevragsingsverzoek. Duidelijkheidshalve is in dit lid ook opgenomen dat deze aanwijzingsbevoegdheid geen beperking inhoudt van de aanwijzingsbevoegdheid van de Bank, bedoeld in artikel 48, tweede lid, van het onderhavige artikel. De laatstbedoelde aanwijzingsbevoegdheid is vooral bedoeld voor het corrigeren van tekortkomingen van meer verregaande aard bij een individuele dienstverlener, bijvoorbeeld indien sprake is van een gebrekkige beheersorganisatie waardoor een adequaat meldgedrag gehinderd wordt.

Het vierde lid verleent aan het hoofd van het Meldpunt en aan de daartoe bij landsbesluit aan te wijzen ambtenaren van het Meldpunt de bevoegdheid om inzage te verlangen van zakelijke bescheiden en hiervan copie te maken en om alle plaatsen, met uitzondering van woningen, te betreden, indien niet voldaan wordt aan een aanwijzing om de krachtens het eerste lid gevraagde gegevens en inlichtingen alsnog te verstrekken. Het doel hiervan is om het Meldpunt in staat

te stellen om de gevraagde gegevens en inlichtingen zelf op te halen bij een dienstverlener die persisteert in zijn weigerachtige gedrag. Toepassing van deze bevoegdheid zal slechts plaats kunnen vinden indien zulks redelijkerwijs noodzakelijk is. Ter verzekering van een optimale toepassing van deze bijzondere onderzoeksbevoegdheid, verklaart de laatste volzin artikel 35, vierde tot en met het zevende lid, inzake achtereenvolgens de mogelijke politiebijstand, de overeenkomstige geldigheid van het Landsbesluit algemene bepalingen toezichtuitoefening, de medewerkingsplicht van de dienstverleners en de doorbreking van de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht van vrije beroepsbeoefenaren, van overeenkomstige toepassing.

Ad artikel 28

Het eerste lid van het onderhavige artikel verleent het hoofd van het Meldpunt de bevoegdheid om regels van praktische aard te stellen over de wijze waarop een melding moet worden gedaan, bijvoorbeeld de vorm van de meldingen (elektronisch of op schrift) of het gebruik van geautomatiseerde systemen (online reporting). Aldus kan het Meldpunt de uitvoering van de meldingsplicht van een praktisch kader voorzien, hetgeen nodig is voor een goede verwerking van de meldingen. In verband hiermee bepaalt het tweede lid dat dienstverleners verplicht zijn om de krachtens het eerste lid gegeven regels na te leven. Niet-naleving kan worden aangepakt met de in het onderhavige ontwerp voorziene handhavingsinstrumenten.

Dit artikel laat overigens onverlet de toepassing van artikel 48.

Ad artikel 29

Dit artikel regelt de vrijwaring van strafrechtelijke vervolging van melders en hun personeel voor witwassen en/of terrorismefinanciering ten aanzien van de door hen gedane meldingen. Een dergelijke vrijwaring is noodzakelijk aangezien melders, als gevolg van hun betrokkenheid bij de verrichting van ongebruikelijke transactie, zich in principe schuldig maken aan

witwassen en terrorismefinanciering. Ingevolge het eerste lid kunnen de gegevens en inlichtingen, die de melder bij de melding heeft verstrekt, niet worden gebruikt ten behoeve van een opsporingsonderzoek of strafrechtelijke vervolging van de melder ter zake van witwassen of terrorismefinanciering, mits deze gegevens en inlichtingen in overeenstemming met de artikelen 26 of 27 zijn verstrekt. De strafrechtelijke vrijwaring is ook van toepassing indien de melder exacte wetenschap over het onderliggende strafbare feit ontbeerde en ongeacht of het strafbare feit daadwerkelijk plaats heeft gevonden.

Het tweede lid biedt een bijzondere strafrechtelijke vrijwaring voor het geval een melding zou leiden tot schending van het beroepsgeheim of het bedrijfsgeheim. Het eerste is strafbaar gesteld in artikel 285 van het Wetboek van Strafrecht van Aruba, het tweede in artikel 286 van hetzelfde wetboek. Als voorbeelden kunnen worden genoemd advocaten en notarissen, die uit hoofde van hun beroep respectievelijk ambt een verplichting tot geheimhouding hebben ten aanzien van de gegevens en inlichtingen die zij van hun cliënten verkregen hebben, en medewerkers van financiële instellingen die doorgaans in of vanwege hun arbeidsovereenkomst met de meldingsplichtige instelling een geheimhoudingsplicht opgelegd hebben gekregen ten aanzien van de door hen verkregen bedrijfsgegevens. Het tweede lid beoogt dan ook strijdigheid tussen de uitvoering van de meldingsplicht en de strafbaarstelling van schending van het beroeps- en bedrijfsgeheim te voorkomen. Daarbij gaat het niet zozeer om het geval waarin binnen de wettelijke verplichting een melding is gedaan, als wel om het uitzonderlijke geval waaring een melding achteraf bezien niet hoefde te worden gedaan. Gedacht kan daarbij worden aan een misvatting over hetgeen bedoeld is met een bepaalde indicator. Indien er sprake is van een redelijke veronderstelling bij de meldingsplichtige over hetgeen de meldingsplicht vereist, kan deze niet vervolgd worden wegens schending van de artikelen 285 c.q 286 van het Wetboek van Strafrecht van Aruba.

Het derde lid breidt de strafrechtelijke vrijwaring, bedoeld in het eerste en tweede lid, uit tot degenen die namens de meldplichtige instelling hebben zorg gedragen voor de melding of die aan het opstellen van de melding hebben meegewerkt. Daartoe behoort in feite het personeel van de meldingsplichtige instelling.

Artikel 30 bevat de civielrechtelijke pendant van de strafrechtelijke vrijwaringsbepaling, neergelegd in het voorgaande artikel. Het eerste lid vrijwaart een melder van civielrechtelijke aansprakelijkheid, indien hij te goede trouw een melding op de voet van artikel 26 heeft gedaan of op de voet van artikel 27, tweede lid, gegevens of inlichtingen heeft verstrekt aan het Meldpunt. Gedacht kan hierbij worden aan schadevergoedingseisen die in een civielrechtelijke procedure gesteld worden op grond van wanprestatie, indien een dienstverlener weigert de verzochte transactie te verrichten en in plaats daarvan deze transactie meldt aan het Meldpunt. Een ander voorbeeld is de instelling van een actie op grond van een onrechtmatige daad wegens geleden schade als gevolg van een melding. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat het woord “derde” in het onderhavige lid toeziet op zowel de cliënt c.q de uiteindelijke belanghebbende, als op andere (niet-contractuele) partijen die schade hebben geleden als gevolg van de melding.

Vergeleken met het huidige artikel 15, eerste lid, van de LMOT verschilt het onderhavige lid ten aanzien van de wetenschap van de melder. Daar waar artikel 15, eerste lid, van de LMOT de civielrechtelijke vrijwaring buiten toepassing laat indien aannemelijk wordt gemaakt dat, gelet op alle feiten en omstandigheden, in redelijkheid niet tot melding had mogen worden overgegaan, bindt het onderhavige lid de werking van de civielrechtelijke vrijwaring aan de goede trouw van de melder. Onder goede trouw dient in dit verband te worden verstaan de goede trouw in de zin van artikel 3.11 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba. Dientengevolge wordt de melder beschermd, tenzij hij de desbetreffende feiten kende of, gelet op de gegeven omstandigheden, behoorde te kennen. Daarbij wordt, evenals bij de strafrechtelijke vrijwaring, van de melder niet vereist dat hij exacte wetenschap heeft ten aanzien van de onderliggende feiten en is het niet van belang dat dergelijke feiten daadwerkelijk plaats hebben gevonden. Slechts indien sprake is van grove nalatigheid of opzet bij de melder, zal deze geen beroep kunnen doen op de goede trouw en zal de civielrechtelijke vrijwaring buiten toepassing blijven. Aldus biedt het onderhavige lid een hogere mate van bescherming aan de melder dan het huidige redelijkheids criterium dat de werking van de vrijwaring verbindt aan de betrachting van voldoende

zorgvuldigheid door de meldingsplichtige bij diens naleving van de meldingsplicht.

Het tweede lid brengt de personen die werkzaam zijn voor de dienstverlener en die in overeenstemming met de artikelen 26 of 27, tweede lid, gegevens of inlichtingen hebben verstrekt of die daaraan hebben meegewerkt, mede onder de werking van de civielrechtelijke vrijwaring, bedoeld in het eerste lid. Evenals bij de strafrechtelijke vrijwaring valt daaronder het personeel van de meldingsplichtige instelling.

Ad artikel 31

Het onderhavige artikel regelt het verbod op de zogenaamde tipping-off. Dit verbod houdt in dat melders niet mogen onthullen (bijvoorbeeld aan de bij de melding betrokken subjecten of andere belanghebbenden) dat een ongebruikelijke transactie of de daarmee verband houdende informatie gemeld is aan het Meldpunt, of dat het Meldpunt een ongebruikelijke transactie na onderzoek heeft doorgemeld aan de opsporingsinstanties. Dergelijke onthullingen kunnen het doel en de toepassing van het meldsysteem immers ernstig ondermijnen. Met het tipping-off-verbod wordt het vertrouwelijke karakter van gemelde ongebruikelijke transacties verder gewaarborgd. Overigens is het tipping-off-verbod niet absoluut: ingevolge het eerste lid kan ervan af worden geweken voor zover de doelstelling van het onderhavige ontwerp – namelijk de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering – dit noodzakelijk maakt. Te denken valt hierbij aan bestaande waarschuwingssystemen tussen dienstverleners (zoals het interbancaire waarschuwingssysteem), die een bijdrage kunnen leveren aan de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering.

Ad artikel 32

Het voorgestelde artikel 32 draagt personen, die belast zijn met het toezicht op personen en instellingen op de financiële markten of op aangewezen

niet-financiële dienstverleners, op om het Meldpunt in te lichten over de feiten die zij bij de uitoefening van hun taak ontdekken die kunnen duiden op witwassen of terrorismefinanciering. Zonodig dient daarbij te worden afgeweken van de toepasselijke wettelijke geheimhoudingsbepalingen. De bekendheid van het Meldpunt met dergelijke feiten kan immers van belang zijn voor de uitvoering van haar taken zoals omschreven in artikel 20, eerste lid, onderdelen a en b. Gedacht kan daarbij worden aan ongebruikelijke transacties die gemeld hadden moeten worden. Ten aanzien van de personen die belast zijn met het toezicht op personen en instellingen op de financiële markten kan vooral gedacht worden aan de werknemers van de Bank die belast zijn met het toezicht op de naleving van de LTK, de LTV en de LTG. Ten aanzien van de toezichthouders op de aangewezen niet-financiële dienstverleners kan gedacht worden aan de werknemers van de Bank die belast zijn met het toezicht op de naleving van de LTT en aan het personeel van toekomstige toezichthoudende organen, zoals het orgaan dat toezicht zal gaan houden op casino's.

Ad artikel 33

Aanbeveling 10 stelt dat financiële instellingen alle noodzakelijke gegevens over zowel lokale als internationale transacties ten minste vijf jaar dienen te bewaren, ten einde hen in staat te stellen onverwijld te kunnen voldoen aan verzoeken van bevoegde autoriteiten – in casu vooral de Bank, het Meldpunt en de opsporingsautoriteiten - om verstrekking van deze gegevens. Deze gegevens dienen toereikend te zijn om afzonderlijke transacties (met inbegrip van de bedragen en de betrokken valuta) te kunnen reconstrueren, ten einde zo nodig bewijsmateriaal te kunnen aanleveren ten behoeve van de vervolging van strafbare feiten. Bovendien dienen de identiteitsgegevens die verkregen zijn in het kader van de toepassing van de CDD-maatregelen (zoals copieën of andere bewijzen van identificatiedocumenten zoals paspoorten, identiteitskaarten rijbewijzen en soortgelijke documenten), alsmede rekeningoverzichten en zakelijke correspondentie, ten minste vijf jaar na het beëindigen van de zakelijke

relatie te worden bewaard. Tenslotte dienen op grond van deze Aanbeveling de identiteitsgegevens en transactiebestanden beschikbaar te zijn voor de lokale bevoegde autoriteiten. Het onderhavige artikel vormt de weerslag van het bovenstaande. Het enig verschil met Aanbeveling 10 is de lengte van de bewaartermijn, die, in lijn overigens met de in de artikelen 14, tweede lid, 15, derde lid, en 39 vermelde bewaartermijn, gesteld is op ten minste 10 jaar. Dit sluit meteen aan op de algemene civielrechtelijke bewaartermijn voor beroeps- en bedrijfsadministratie (zie artikel 3.15a van het Burgerlijk Wetboek van Aruba) en de fiscale bewaartermijn voor administratieplichtigen in de zin van artikel 45 van de Algemene landsverordening belastingen (AB 2004 no. 10). Beide zijn gesteld op 10 jaar. Volledigheidshalve zij erop gewezen dat het onderhavige artikel niet alleen van toepassing is op financiële dienstverleners, maar ook op de niet-financiële dienstverleners. Een dergelijke uitgebreide werking wordt overigens ook voorgeschreven door de aanhef van Aanbeveling 12 die de toepassing van CDD-maatregelen door aangewezen niet-financiële dienstverleners regelt.

Het tweede lid verleent de Bank de bevoegdheid om de in het eerste lid bedoelde bewaring ten aanzien van bijzondere gevallen voor een langere, door haar te bepalen periode te laten geschieden. Hiervan kan gebruik gemaakt worden indien bijvoorbeeld tegen het verstrijken van de bewaartermijn blijkt dat de gegevens langer bewaard moeten worden in verband met een lopend strafrechtelijk onderzoek.

Ad artikel 34

Om soortgelijke redenen als bij artikel 33 bepaalt het onderhavige artikel dat een dienstverlener de bij een melding van ongebruikelijke transacties verstrekte gegevens, gedurende ten minste tien jaar na het tijdstip waarop de melding is gedaan, op een toegankelijke wijze dient te bewaren.

Ad artikel 35

Artikel 35 regelt de aanwijzing en de bevoegdheden van degenen die belast zullen zijn met het toezicht op de naleving van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gegeven voorschriften. Het is gebaseerd op de zogenaamde standaardtoezichtbepaling die reeds enige tijd in de Arubaanse wetgeving gebruikt wordt. Het toezicht wordt opgedragen aan werknemers van de Bank en zal niet alleen uitgeoefend worden op de reeds onder wettelijke toezicht van de Bank gestelde instellingen, maar ook op niet-gereguleerde (financiële) instellingen en de aangewezen niet-financiële dienstverleners.

Het tweede lid bepaalt ten eerste dat de krachtens het eerste lid aangewezen personen het toezicht op een risico-georiënteerde wijze kunnen uitoefenen. De toepassing van de risico-georiënteerde benadering houdt in dat meer aandacht wordt besteed aan dienstverleners en producten die een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme met zich meebrengen en minder aan dienstverleners en producten die een lager risico opleveren. Voor een aantal situaties bevat het onderhavige ontwerp reeds aanwijzingen omtrent de bepaling van het risico. Voorts bepaalt het tweede lid dat de krachtens het eerste lid aangewezen personeel van de Bank ter zake van de uitoefening van de bevoegdheden, genoemd in het derde lid, rapporteren aan de President van de Bank en aan de door deze schriftelijk aan te wijzen leidinggevenden binnen de Bank. Deze bijzondere rapportageplicht is overgenomen van artikel 23a, eerste lid, van de LMOT en hangt samen met de bijzondere positie van de Bank en de gewenste effectiviteit van het toezicht. Deze aspecten maken het naar het oordeel van de regering noodzakelijk dat het toezichthoudende personeel van de Bank rechtstreeks rapporteert aan de betrokken leidinggevenden van deze instelling in plaats van aan de Minister.

Het zevende lid is overgenomen van de artikelen 9, zesde lid, van de LID en 23, zesde lid, van de LMOT. Het zesde lid bepaalt namelijk dat een ieder verplicht is aan het toezichthoudende personeel van de Bank alle medewerking te verlenen die op grond van het derde lid gevorderd wordt. Bij de toepassing van deze bevoegdheden kan een botsing ontstaan met het beroepsgeheim of het verschoningsrecht dat op grond van de wet of jurisprudentie aan advocaten, notarissen en accountants is toegekend. Immers, niet valt uit te sluiten dat bij de uitoefening van de in het derde vermelde bevoegdheden door een beroepsbeoefenaar als bovenbedoeld een beroep wordt gedaan op zijn beroepsgeheim of verschoningsrecht, waardoor het toezicht op de naleving van

het onderhavige ontwerp in feite gefrustreerd zou kunnen worden. Ter voorkoming hiervan bepaalt het zevende lid dat een advocaat, notaris of accountant ten aanzien van de toepassing van de bevoegdheden, genoemd in het derde lid, geen beroep kan doen op een wettelijk of anderszins geregelde geheimhoudingsplicht of verschoningsrecht. Aan deze doorbreking van het beroepsgeheim en verschoningsrecht is de voorwaarde verbonden, dat het slechts kan plaatsvinden voor zover het betreft één of meer van de omstandigheden, bedoeld in artikel 6, tweede lid, onderdelen a, b of g.. Voor andere gevallen kan het beroepsgeheim en verschoningsrecht van kracht blijven.

Ad artikel 36

Het eerste lid verklaart de Bank bevoegd om toezichtsinformatie als bedoeld in artikel 35, eerste lid, uit te wisselen met de in het buitenland van overheidswege aangewezen instanties die belast zijn met het toezicht op:

- a. de naleving van wet- en regelgeving ter zake van de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering;
- b. personen en instellingen die actief zijn op de financiële markten.

Thans ontbreekt een dergelijke bevoegdheid in de LID en de LMOT. Dit bemoeilijkt niet alleen het lokale toezicht, maar werkt ook in internationaal opzicht in het nadeel van Aruba, te meer nu in het kader van de internationale voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering van landen verwacht wordt dat hun bevoegde autoriteiten de ruimst mogelijke mate internationale medewerking verlenen aan hun buitenlandse tegenhangers. Daartoe dienen er duidelijke en effectieve kanalen te zijn ter bevordering van de rechtstreekse, onverwijld en constructieve uitwisseling tussen counterparts, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek, van informatie met betrekking tot zowel witwassen als de eraan ten grondslag liggende onderliggende misdrijven. Uitwisseling dient te zijn toegestaan zonder onnodig beperkende voorwaarden. Verwezen zij naar Aanbeveling 40.

Bij wet- en regelgeving ter zake van de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering (zie onderdeel a van het eerste lid) kan vooral gedacht

worden aan wettelijke regelingen die een gelijke inhoud en strekking hebben als het onderhavige ontwerp. Onderdeel b van het eerste lid heeft betrekking op met de LTK, LTV en LTG vergelijkbare wettelijke toezichtregelingen. Dit laatste is van belang nu AML/CFT deel uitmaakt van door financiële instellingen te betrachten integriteitsbeheersing.

Voortbouwend op het eerste lid regelen het tweede tot en met het vijfde lid achtereenvolgens de bevoegdheid van de Bank om ten behoeve van een buitenlandse counterpart bij een dienstverlener gegevens en inlichtingen op te vragen, dan wel een onderzoek in te stellen of te doen instellen (met gebruikmaking derhalve van derden), de verplichting van de desbetreffende dienstverleners om mee te werken aan een informatieverzoek of –onderzoek, en de bevoegdheid van de Bank om functionarissen van de verzoekende counterpart te laten deelnemen aan een onderzoek ter plaatse bij de dienstverlener.

Ad artikel 37

In de algemene toelichting zijn de bestuursrechtelijke handavingsinstrumenten last onder dwangsom en bestuurlijke boete reeds ter sprake gekomen. Deze worden geregeld in het onderhavige artikel en de artikelen 38 tot en met 44. Als voorbeeld hebben gediend de soortgestemde bepalingen uit de LID en de LMOT en de toezichtregelingen. In zekere zin betreft het dus standaardbepalingen die al enige tijd gelding hebben. Het eerste lid van het onderhavige artikel verklaart de Bank bevoegd om ter zake van de niet-naleving van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften, een last onder dwangsom op te leggen, terwijl het tweede lid datzelfde doet ten aanzien van de bestuurlijke boete. Wat de last onder dwangsom betreft, kan worden opgemerkt dat de aard van deze maatregel met zich brengt dat zij alleen wordt toegepast in situaties waarin de ongewenste toestand door de desbetreffende onderneming kan worden hersteld en een andere maatregel - zoals strafrechtelijke vervolging - minder opportuun kan worden geacht. Op het opleggen van de last onder dwangsom zijn - zoals op het opleggen van alle bestuurlijke sancties - de algemene beginselen van behoorlijk bestuur van toepassing.

Een dwangsom of boete kan steeds voor een afzonderlijk feit worden opgelegd; ten aanzien van de bestuurlijke boete wordt dit vanwege haar punitieve karakter expliciet vastgelegd. In dit verband dient voor de beantwoording van de vraag, of van een enkele of van meerdere feiten sprake is, steeds de voorvraag te worden bezien, of het feitencomplex op grond waarvan de boete wordt opgelegd, een overtreding van naar hun strekking geheel verschillende voorschriften oplevert of niet. Aldus wordt aansluiting gezocht bij de leer inzake de toepassing van het ne-bis-in-idem-beginsel. Dit voorkomt dat feiten waarvoor strafrechtelijke vervolging is ingesteld, in de zin van het onderhavige ontwerp nogmaals zouden kunnen worden bestraft.

Met het oog op de rechtszekerheid is de maximale hoogte van de bestuurlijke boete in het tweede lid opgenomen. Deze bedraagt het viervoudige van de bedragen die in de LID, LMOT, etc. zijn opgenomen. Dit is een gevolg op de in de MER geleverde kritiek dat het huidig maximumbedrag in vergelijking met andere landen te laag is. Voor de last onder dwangsom wordt geen maximumbedrag genoemd daar het gebruik van dit instrument afhankelijk van de aard van de overtreding ingezet kan worden.

Het derde lid, tweede volzin, bewerkstelligt dat de last onder dwangsom en de bestuurlijke boete ook opgelegd kunnen worden aan leidinggevendenden van dienstverleners. Dit geschiedt door artikel 53, tweede en derde lid, van het Wetboek van Strafrecht van Aruba van overeenkomstige toepassing te verklaren. Ingevolge deze bepalingen kunnen bij door rechtspersonen begane strafbare feiten, de strafvervolging worden ingesteld en de in de (straf)wet voorziene straffen en maatregelen worden uitgesproken tegen die rechtspersonen, tegen hen die tot het feit opdracht hebben gegeven of feitelijk leiding hebben gegeven aan de verboden gedraging, alsmede tegen beide categorieën tezamen. Onder rechtspersoon wordt in dit bijzondere geval mede verstaan vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid, maatschappen en doelvermogens.

Het vierde lid draagt de Bank op om richtsnoeren vast te stellen voor de toepassing van de last onder dwangsom en de bestuurlijke boete en deze vast te leggen in een beleidsdocument. Dit beleidsdocument dient in ieder geval een beschrijving te bevatten van de te volgen procedures bij de toepassing van de last onder dwangsom en de bestuurlijke boete, en van de grondslagen voor de vaststelling van de hoogte van de last onder dwangsom en de bestuurlijke boete per overtreding of categorieën van overtredingen. Uit oogpunt van behoorlijk

bestuur dient het beleidsdocument, evenals alle nadien daarin aan te brengen wijzigingen, vooraf bekend gemaakt te worden door de Bank op een door haar te bepalen wijze, zoals plaatsing op de website van de Bank.

Het vijfde lid legt overeenkomstig de reeds bestaande lijn vast dat de dwangsom en de bestuurlijke boete ten goede komen aan de Bank

Ad artikel 38

Het eerste lid verdubbelt het bedrag van de bestuurlijke boete in geval van recidive binnen vijf jaar ter zake van eenzelfde overtreding. Het tweede lid verleent de Bank de bevoegdheid om de hoogte van de bestuurlijke boete te verdubbelen, indien het voordeel dat de overtreder heeft verkregen hoger ligt dan Afl. 1 miljoen. De woorden “In afwijking van artikel 37, tweede lid” geven aan dat de dientengevolge op te leggen boete in een dergelijk geval hoger kan uitvallen dan Afl. 1 miljoen.

Ad artikel 39

Ten behoeve van de (rechts)bescherming van de betrokkene tegenover wie de oplegging van een bestuurlijke boete wordt voorbereid, formuleert het voorgestelde artikel 43 een zwijgrecht van de persoon in kwestie. Dit impliceert een cautieplicht voor de Bank. Dit is noodzakelijk, aangezien de bestuurlijke boete naar haar aard een straf is, waardoor artikel 14 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de Burgerrechten en Politieke Rechten en artikel 6 van het Europees verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden op de oplegging daarvan van toepassing zijn. Duidelijkheidshalve zij opgemerkt dat het zwijgrecht niet geldt - evenmin als de verplichting tot het geven van de cautie - bij de uitoefening van reguliere toezichtbevoegdheden, zelfs indien de persoon tegenover wie zij worden uitgeoefend, daarmee de kans loopt om zich bloot te stellen aan ontdekking van een overtreding van de voorschriften van het onderhavige ontwerp. Het zwijgrecht bestaat slechts indien een toezichthouder besluit gebruik te gaan maken van het boete-instrument.

Volgens de bovengenoemde verdragen ontstaat dat zwijgrecht namelijk op het ogenblik waarop sprake is van een zogenaamde “criminal charge”, waaronder volgens constante jurisprudentie wordt verstaan het moment waarop iemand in redelijkheid uit een handeling heeft kunnen afleiden dat aan hem een boete zal worden opgelegd. Uit de aard der zaak volgt dat dit moment zal afhangen van de omstandigheden van het individuele geval. Duidelijkheidshalve zij tevens opgemerkt dat een bestaand zwijgrecht in een lopende boeteprocedure niet impliceert dat dat zwijgrecht ook kan worden tegengeworpen bij een gelijktijdige, rechtmatige uitoefening van toezichtbevoegdheden.

Ad artikel 40

Artikel 40 geeft enkele gebruikelijke voorschriften met betrekking tot de verschuldigdbaarheid en inning van de boete.

Ad artikel 41

Het voorgestelde artikel 41 vormt in de eerste plaats een uitwerking van het principe dat dubbele bestraffing uit den boze is. Het ne-bis-in-idem-beginsel sluit immers de mogelijkheid van een cumulatieve bestraffing voor een en hetzelfde feit uit. Onderdeel a van het eerste lid vormt hiervan een uitwerking. Voorts dient, evenals bij de strafrechtelijke vervolging, ten behoeve van de rechtszekerheid te zijn voorzien in een bestuurlijke verjaringstermijn. Deze wordt in het eerste lid, onderdeel b, gesteld op drie jaar, te rekenen vanaf het tijdstip van de overtreding. De strafrechtelijke vervolgingstermijn wordt door een eventuele bestuurlijke verjaring vanzelfsprekend niet beïnvloed.

Ad artikel 42

Naast de last onder dwangsom en de bestuurlijke boete, is in het voorgestelde artikel 42 gekozen voor de opnemng van een daaraan gerelateerde sanctie, namelijk het ter openbare kennis brengen van het feit waarvoor een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete werd opgelegd. Deze sanctie vormt een soort bijkomende straf, die steeds samen met andere straffen kan worden opgelegd. Met het oog op de strekking van het onderhavige ontwerp, wordt de toepassing van deze sanctie gekoppeld aan het oogmerk van bescherming van het financiële stelsel en het tegengaan van het witwassen van geld en van het financieren van terrorisme.

Ad artikel 43

Het onderhavige artikel wordt voorgesteld om na de boeteoplegging steeds te kunnen nagaan, of met alle uitgangspunten die voor de boeteoplegging gelden, rekening is gehouden.

Ad artikel 44

Artikel 44 geeft voorschriften voor de dwanginvordering van bestuurlijke boeten en dwangsommen voor het geval een dienstverlener volhardt in zijn weigering om de boete c.q. dwangsom te betalen. Aangezien zowel de boete als de last onder dwangsom door de Bank opgelegd worden en ten goede van deze instantie komen, is gekozen voor aansluiting bij de executiebepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van Aruba (AB 2005 no. 34).

Ad artikel 45

Het voorgestelde artikel beoogt zoveel mogelijk te verzekeren dat ook buiten Aruba gevestigde en werkzame bijkantoren en dochtermaatschappijen van

Arubaanse dienstverleners onderworpen zijn aan wettelijke voorschriften op het gebied van gebied van AML/CFT die gelijkwaardig zijn aan die van het onderhavige ontwerp en de FATF-normen. De daartoe strekkende verplichting is opgenomen in het eerste lid. Het tweede lid verlangt dit in het bijzonder met betrekking tot bijkantoren en dochtermaatschappijen in landen die niet of onvoldoende voldoen aan de FATF-normen.

Het derde lid regelt het geval waarbij het recht van het betrokken land of jurisdictie de toepassing door de Arubaanse dienstverlener van de in het eerste lid bedoelde voorschriften en normen op zijn bijkantoor of dochtermaatschappij niet toestaat. Voorbeelden van dergelijke obstakels zijn het wettelijk bankgeheim en de uitsluiting of zeer restrictieve toepassing van gegevensuitwisseling met ander AML/CFT-toezichthouders. In dat geval dient de betrokken dienstverlener de Bank hiervan in kennis te stellen en, zo nodig in overleg met de Bank, maatregelen nemen om het risico van witwassen en terrorismefinanciering tegen te gaan. Dergelijke maatregelen kunnen variëren van beperking van de dienstverlening tot beëindiging van de aanwezigheid in het land of jurisdictie.

Ad artikel 46

Opdat de dienstverleners invulling kunnen geven aan de risico-georiënteerde benadering die in het ontwerp besloten ligt, is het noodzakelijk dat zij over procedures en maatregelen beschikken die gericht zijn op de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. In het bijzonder kan daarbij gedacht worden aan de toepassing van de hoofdstukken 2, 3 en 4 van het onderhavige ontwerp. Dit wordt in het eerste lid geregeld. Om de Bank in staat te stellen deze procedures en maatregelen te toetsen, bepaalt dit lid tevens dat ze schriftelijk vastgelegd dienen te worden.

Uitgaande van het bovenstaande bepaalt het tweede lid dat de procedures en maatregelen betrekking dienen te hebben op het navolgende:

- de interne organisatie en interne controle van de dienstverlener;
- het personeel, in het bijzonder de indienstneming, achtergrond, opleiding, voorlichting en doorlopende training ervan;

- de toepassing van cliëntenonderzoek (met inbegrip van zowel de verminderde als de verscherpte variant ervan);
- het interne besluitvormingsproces voor het doen van meldingen;
- de vastlegging van gegevens en inlichtingen die in het kader van de toepassing van het cliëntenonderzoek en de meldingsplicht zijn verkregen;
- het uitvoeren van periodieke evaluaties van de effectiviteit van die procedures en maatregelen.

Het derde lid draagt de dienstverleners op om zelf periodiek evaluaties uit te voeren ten einde te kunnen beoordelen, of en in hoeverre zij als gevolg van hun activiteiten en werkzaamheden kwetsbaar zijn voor witwassen en terrorismefinanciering. Daarin dient de toepassing van de bovenbedoelde procedures en maatregelen betrokken te worden om zo hun effectiviteit te kunnen beoordelen. In beginsel zal de dienstverlener zelf de periode kunnen vaststellen waarbinnen de evaluatie plaatsvindt. Dit laat onverlet dat de Bank, met gebruikmaking van de in artikel 48, tweede lid, neergelegde aanwijzingsbevoegdheid, een dienstverlener kan opdragen om de evaluaties binnen een door de Bank te bepalen periode uit te voeren.

Ingevolge het vierde lid dient het resultaat van een periodieke evaluatie steeds schriftelijk te worden vastgelegd. Zodoende kunnen de betrokken personen binnen de organisatie van de dienstverlener en de Bank hiervan kennis nemen.

Het vijfde lid biedt de mogelijkheid aan dienstverleners die een beperkte organisatie hebben – bijvoorbeeld kleine advocatenkantoren en onroerend goed makelaars – om de opstelling van de procedures en maatregelen en de daaropvolgende periodieke evaluaties uit te besteden. Een zodanige uitbesteding dient schriftelijk te worden aangaan. De daartoe strekkende overeenkomst dient, evenals bij artikel 15, derde lid, vooraf ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Bank, zodat deze instelling zonodig bijzondere voorwaarden eraan kan stellen.

Ad artikel 47

Het eerste lid van het voorgestelde artikel 47 draagt dienstverleners op om een persoon in hun organisatie te hebben die belast is met de zorg voor de naleving door de dienstverleners van de wet- en regelgeving op het gebied van de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Deze persoon wordt doorgaans aangeduid met de term “compliance officer”. Momenteel beschikken de in Aruba werkzame financiële dienstverleners en casino’s reeds over een dergelijke functionaris om uitvoering te geven aan de voorschriften van de LMOT, de LID en de AML/CFT-richtlijnen van de Bank. Ten aanzien van deze dienstverleners bestendigt het eerste lid dan ook een reeds bestaande praktijk. Vanwege de cruciale rol die financiële dienstverleners spelen bij de bescherming van het financiële systeem tegen witwassen en terrorismefinanciering, bepaalt het eerste lid tevens dat de compliance officer van een dergelijke dienstverlener deel uitmaakt van het bestuur van de financiële dienstverlener.

Het tweede lid bepaalt dat dienstverleners over tenminste één persoon binnen hun organisatie dienen te beschikken die belast is met de interne ontvangst en beoordeling van potentiële meldingen en het doen van meldingen namens de dienstverlener aan het Meldpunt. Deze functionaris wordt in andere landen en jurisdicties meestal aangeduid als de “money laundering reporting officer” en is nieuw binnen het Arubaanse meldsysteem, waarbinnen immers de meldingen van mogelijke ongebruikelijke transacties intern wordt ontvangen, beoordeeld en, indien noodzakelijk, gemeld aan het Meldpunt door de compliance officer. Daar waar de compliance officer binnen het voorgestelde systeem een algemene verantwoordelijkheid heeft terzake van de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, heeft de money laundering reporting officer een specifieke verantwoordelijkheid bij de naleving door de dienstverlener van diens meldverplichting zoals neergelegd in hoofdstuk 3 van het onderhavige ontwerp. Overigens sluiten de bewoordingen van het tweede lid in combinatie met die van het eerste lid niet uit dat de functies van money laundering reporting officer en compliance officer uitgeoefend kunnen worden door de dezelfde persoon. Dit zal zich met name voordoen bij kleinere dienstverleners met beperkte activiteiten. Voor het overige zij opgemerkt dat de woorden “tenminste één persoon binnen hun organisatie” opgenomen zijn om te verzekeren (bijvoorbeeld door middel van waarnemers) dat er steeds een persoon aanwezig is binnen de organisatie om de aan de functie van money laundering

reporting officer verbonden werkzaamheden uit te voeren en aldus de continuïteit van de meldingen zoveel mogelijk te waarborgen.

Door middel van het derde lid worden de Bank en het Meldpunt in staat gesteld om adequate invulling te geven aan de voorschriften van het onderhavige ontwerp.

Ad artikel 48

Het onderhavige artikel verklaart de Bank in het eerste lid bevoegd om richtlijnen te geven aan onderscheidenlijke categorieën van dienstverleners voor de toepassing van de CDD-, meldingsplicht- en gegevensbewaringsvoorschriften van het onderhavige ontwerp. Zoals hierboven is aangegeven, zal van deze bevoegdheid gebruik worden gemaakt om AML/CFT-handboeken uit te vaardigen aan de onder toezicht van de Bank gestelde financiële dienstverleners. Indien een richtlijn betrekking heeft op de toepassing van Hoofdstuk 3, dient de Bank, vanwege de bijzondere aard van de in dat hoofdstuk opgenomen voorschriften, vooraf overleg te plegen met het Meldpunt. De naleving van een richtlijn (en dus ook een AML/CFT-handboek) is verplicht en kan worden gehandhaafd met behulp van de in het onderhavige ontwerp voorziene instrumenten.

Het tweede lid regelt de bevoegdheid van de Bank om aan individuele dienstverleners een aanwijzing te geven om ten aanzien van met name aan te geven onderwerpen een bepaalde gedragslijn te volgen. Deze aanwijzingsbevoegdheid, die ook te vinden is in de financiële toezichtsverordeningen, stelt de Bank in staat om tekortkomingen of hiaten in onder meer de beheersorganisatie te doen verhelpen. Ook de opvolging van een aanwijzing is verplicht.

Ad artikel 49

Het voorgestelde artikel 49 bevat een algemene geheimhoudingsplicht ten aanzien van de gegevens of inlichtingen, die ingevolge deze landsverordening zijn verstrekt of ontvangen. De in de laatste bijzin opgenomen nuancering is onder meer opgenomen om dienstverleners in staat te stellen onderling te communiceren over de achtergrond van cliënten in het kader van een cliëntenonderzoek.

Ad artikel 50

Het onderhavige artikel is in feite een voortzetting van artikel 15a van de LMOT. Het beoogt de Bank een betrouwbaar overzicht te geven van de personen en instellingen die onder de werking van het onderhavige ontwerp vallen. Een uitzondering wordt daarbij gemaakt voor de dienstverleners die reeds onder wettelijk toezicht staan (te weten kredietinstellingen, (levens)verzekeraars, geldtransactiebedrijven en trustkantoren), aangezien de Bank reeds over een deugdelijke registratie van deze dienstverleners beschikt. Met het oog op een juiste uitvoering van de meldingsvoorschriften, legt de tweede volzin van het derde lid een zorgplicht op de Bank om copieën van aanmeldingen te verzenden naar het Meldpunt

Ad artikel 51

Aan de uitvoering van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften – in het bijzonder die welke het toezicht betreffen - zullen kosten verbonden zijn voor de Bank. In verband hiermee voorziet het onderhavige artikel in een verplichting voor de dienstverleners om jaarlijks een bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vast te stellen bedrag aan de Bank te betalen als tegemoetkoming voor de door haar gemaakte uitvoeringskosten. Ook hier wordt een uitzondering gemaakt voor de onder het toezicht van de Bank gestelde dienstverleners. Dit hangt samen met het feit dat deze dienstverleners ingevolge de op hen van toepassing zijnde toezichtverordeningen, die immers mede betrekking hebben op

integriteitsbewaking en –bevordering, reeds verplicht zijn tot de betaling van een vast bedrag aan de Bank voor de gehele of gedeeltelijke dekking van de door deze instelling gemaakte toezichtskosten.

Het niet of niet tijdig betalen van dit bedrag kan ingevolge het derde lid door de Bank worden aangepakt met gebruikmaking van de in artikel 44 van het onderhavige ontwerp beschreven dwanginvorderingsprocedure.

Ad artikel 52

Opdat de Minister zicht houdt op de toepassing van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften, legt het voorgestelde artikel een jaarlijkse verslaggevingsplicht op de Bank. Een soortgelijke bepaling komt reeds voor in de artikelen 50 van de LTK, 28 van de LTV, 30 van de LTG en 29 van de LTT.

Ad artikel 53

Om snel te kunnen inspelen op internationale ontwikkelingen, verleent het voorgestelde artikel 52 de regering de bevoegdheid om de in de artikelen 2, tweede lid, 6, eerste lid, onderdeel b, en tweede lid, onderdelen e en f, en 9, eerste lid, onderdeel g, genoemde grensbedragen op een betrekkelijk snelle wijze te wijzigen.

Ad artikel 54

Het onderhavige artikel bevat een algemene delegatiebevoegdheid ter regeling van aangelegenheden van algemene aard.

Ad artikel 55

Artikel 55 regelt de strafbaarstelling van de overtreding van de bij of krachtens het onderhavige ontwerp gestelde voorschriften. Evenals bij de bestuurlijke sancties zijn de ook hier opgenomen sancties verhoogd in vergelijking met de LID en de LMOT . Het belang van een goede aansluiting bij de internationaal gebruikelijke normen op dit gebied rechtvaardigt naar het oordeel van de regering de met het onderhavige artikel voorgestelde strafmaxima.

Ad artikel 56

Hierboven is reeds aangegeven dat het onderhavige ontwerp in werking zal treden tezamen met een invoeringsverordening die het overgangsrecht en de noodzakelijke aanpassingen van de bestaande wet- en regelgeving zal regelen. Het eerste lid biedt de basis hiervoor. Het tweede lid bevat de citeertitel behoeft hier geen nadere bespreking.

De minister van Financiën, Communicatie, Utiliteiten

en Energie,

De minister van Justitie en Onderwijs,

De minister van Algemene Zaken,

De minister van Economische Zaken, Sociale Zaken
en Cultuur,